

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-hetesre juttatott ár az egész év alatt,
minden kötetért 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherczag-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, június 18.

Kivertük az oroszokat Észak-Galiciából.

Budapest, június 17. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

A megvert orosz hadseregek tegnap sem tudtak sehol helyt állni és Közép-Galiciában erős utóvédek fedezete alatt az egész arcvonalon folytatták visszavonulásukat északkeleti és keleti irányban. A szövetséges hadseregek sarkukban vannak. Sieniawától északra csapataink Cieplicén és Cewkowon át előrenyomulnak és tegnap nagy orosz erőket, melyek még galíciai területen harcoltak, az ellenség súlyos veszteségével a galíciai határon át szorították. Ehhez keleten csatlakozva, a szövetséges csapatok elérték Lubaczowot, heves harcok után kiragadták az oroszok kezéből Niemierowot és folytatták előrenyomulásukat Janow felé. A lemergi úton a Böhm-Ermolli hadsereg csapatai erős orosz utóvédeket Wolezuchy mellett még az esteli órákban a Wereszicza mögé vetettek vissza és éjjelkor Grodeknek nyugati részét rohammal bevették. Grodektől délre is megtisztítottuk a Wereszicza jobb partját az ellenségtől. A Dnyesztertől délre a helyzet általában változatlan.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzo-arcvonalon csapataink Plava mellett ismét több támadást vertek vissza az ellenségnek súlyos vesztesége mellett. A Krn sziklavidekén a hegyi csapatok harcai tovább tartanak. A karintiai határon tegnap nem történt lényeges esemény. Tirolban az ellenségnek Tresassi mellett a Tolano vidéken, a Illiachi hágó, a Buchenstein és Monte Costen (Folgariától keletre) ellen intézett támadásait visszaszorítottuk. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszaverték a németek a nagy angol-francia offenzívát.

Berlin, június 17. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Bellewaarde tótól nyugatra tegnapelőtt elvesztett lövészárkainkat tulnyomó részben visszafoglaltuk. Angolok és franciák tegnap folytatták áttörési kísérleteiket. A La Bassee csatornától északra az angolokat westfaliaiak és szászok kézi tusában legyűrték és kényszerítették, hogy állásaikba sürgősen vonuljanak vissza. Lievintől nyugatra Arrasig terjedő arcvonalunk ellen franciák folytonosan új támadásokat intéztek. A Lorretto magaslaton átengedtünk nekik egy teljesen összeomlott lövészárkot. Soucheztól délre sikerült nekik állásainkban mintegy hatszáz méternyi szélességben megvetni lábukat. A harc itten még folyik. Minden egyéb helyen az ellenséget véresen visszavertük. Ilyenképpen tehát ismét vereséggel végződtek az angolok és franciák azon támadásai, amelyeket legnagyobb löszpazarlással és tekintet nélkül legsúlyosabb veszteségeikre ellenünk intéztek. Győzelmes közelharcaikkal csapataink ragyogó vitézségének és rendíthet-

len kitartásának újabb bizonyágát szolgáltatott. Hasonló kudarcot végződtek a francia támadások Moulin Sous Touventnál is. Ott tiszteket és háromszáz főnyi francia legénységet ejtettünk itt foglyul. A Vogezekben a Fecht és Lauch-völgy között az élénk harc tegnap is tartott; estére azonban elpihent. Metzertől északkeletre seenvedett csekély terület veszteségtől eltekintve, valamennyi állásunkat tartjuk. Száz főnyi foglyot ejtettünk.

A június 16-án esti 11 órakor kiadott francia hivatalos jelentésnek az az állítása, hogy a reimsi székesegyházat gyújtó gránátokkal lőttük, a valóságnak nem felel meg. Tüzelésünk többnyire a keleti laktanya ellen irányult, ugyyszintén Reimstől északra fekvő vasúti háromszög ütegei ellen, melyek állásainkra élénken tüzeltek.

Keleti hadszíntér:

Több orosz támadást visszautasítottunk. Egyébként nem volt jelentősebb esemény.

Délkeleti hadszíntér.

Sieniawától északra a szövetséges csapatok támadásai kényszerítették az oroszokat, hogy állásaikat feladják és Tarnobrod irányában visszavonul-

janak. Mackensen vezérezredes erőlyesen üldözi az ellenséget, melynek sarkában van. Dachnowot és Lubaczowot rohammal elfoglaltuk. Smolinkánál az ellenállást röviden megtörtöttük és a niemirow-jaworowi utat átléptük. Tovább délre az oroszok Wereszica irányában mentek vissza. A Dnyeszter-mocsártól délre helyzet változatlan. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Zeppelinek támadása Anglia ellen.

Berlin, június 17. A Wolf-ügynökség jelenti: Június tizenötödikéről tizenhatodikára virradó éjjelen haditengerészeti léghajóink támadást intéztek Angolország északi partja ellen. Egy partmenti erődített helyre bombákat dobtak, amelyek az ottani telepek egész sorát, köztük egy kohó-telepet felgyújtottak és részben elpusztítottak. A léghajókra erősen lövöldöztek; különösen hevesen bombázták őket egy parti üteg, amelyet léghajóink megtámadtak és elhallgattattak. A léghajókban semmi kár nem esett. Behncke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Krisztília. Az az angol parti város, amelyet német Zeppelinek bombáztak, Hull York grófságban, a keleti angol part egyik legnagyobb kikötővárosa. A légi bombázásnak ötven halottja van. A nagy hajógyár súlyosan megrongálódott és, igen sok ház elpusztult. Hull jelentősége harmadik kikötővárosa Angliának. Több mint kétszáz ezer lakosa, több hajógyára, gépgyára, órási dokkjai vannak.

Elsülyedt angol páncélos

a Dardanelláknál.

Konstantinápoly, június 17. A főhadiszállás közli: A dardanellai fronton Ari Burnu mellett június 14-én tüzésünk több találatot ért el. Megfigyeltük, hogy az ellenség általunk tüzési állásai ellen indított tüzelés következtében meglehetősen nagy veszteségeket szenvedett. Parti ütegeink sikeresen bombázták ellenség szállítóhajóit, táborát és repülőgéphangárjait. A Sed-il-Bar melletti parton repülőgépeink egyike Imbros szigetén a Cefalo öbölben észrevett egy páncélos hajót, melynek típusa az Agamemnon típusához hasonlított. A páncélos fedélzetét csaknem teljesen elborította a víz. A kéménye és a hátsó árbóc teljesen víz alatt állott. Többi hadszíntereken nem történt semmi jelentősebb esemény. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Lemberg előtt.

Arad, június 17.

Huszonkét kilométernyire vannak a szövetséges csapatok Lembergől. Kis távolság az egyszerű gyalogmenetre, de elég tekintélyes, ha arra a minden erőt megmozgató, elkeseredett ellentállásra gondolunk, amellyel az oroszok ezt az egy pozíciót tartani akarják. Amióta Galicia fővárosa birtokukban van, roppant módon megerősítették annak környékét és Przemyśl eleste óta tengernyi erővel vetették hadba, hogy a Lemberg felé nyomuló szövetséges haderők útját főtartóztassák, vagy legalább lassítsák. Sem az egyik, sem a másik nem sikerült. A megingott orosz haderő nem tudott annyira magához térni, hogy a szövetségesek haditervének biztos, kemény végrehajtása elé akadályokat tudott volna gördíteni.

Most két oldalról közelítik Lembergét csapataink. Nyugat felől Grodek, amelynek egy részét elfoglaltuk, közvetlen szomszédja Lembergnek és az utolsó előtti állomása az oda vezető vasútvonalnak. Észak felől a nevezetes Ravaruska közelében levő Niemierov helységet foglaltuk el. Bizonyos, hogy a távolság csökkenésével, amely az előnyomulást Lembergől elválasztja, növekszik az ellenség heves ellentállása. De mindazok után, amik Gorlice óta történtek, nem lehet kétségünk abban, hogy Lembergnek immár küszöbön álló ostroma hosszabb vagy rövidebb idő alatt el fogja érni a célját. Az ostrom elnyújtása egyúttal azt is jelenti, hogy az oroszok nagyobb áldozatot szánnak Lemberg védelmére, — különösen, mert előre érzik annak hatását, amit a szövetségeseknek ez a sikere a hadviselő és a semleges államokban kelteni fog. Ha pedig ezt az ostrom jobban meg fogja örölni az orosz sereget, akkor annak diadalmas elfoglalása kettős értékű lesz reánk nézve.

Nincs szükségünk arra, hogy ennek örömeiben előre ringassuk magunkat s arra sincs ok, hogy türelmetlenül várjuk galíciai győzelmeink eme koronáját. A miről tudjuk, hogy be kell következni, mert az erő és az energia, a mely a bekövetkezéséhez szükséges, meg van, — azt nem kell naptári dátumhoz kötni.

Lemberg, Grodek, Ravaruska... A háború kezdetének emlékeit ujítja fel a mai öröm. Akkor az orosz tulerő elől, a mely a hadizenet előtt megszállotta a galíciai határt és óriási erővel nyomult ellenünk, el kellett hagyni ezeket a helyeket a harctérre indult első csapatainknak. Milyen más a helyzet ma, mint akkor! Akkor a tartalékokkal bőséggel rendelkező osztrák-magyar csapatok nagyobb veszteségek nélkül, rendben vonultak vissza ezekről a helyekről, hogy a tulerővel szemben alkalmasabb terepet válasszanak az ellentállásra. Most az erejét vesztett, municiónak híjával levő orosz sereg irtózatosszerű vereségek súlyát és fájdalmát nyögve kénytelen a tavalyi előnyomulás útján visszamenni és ezzel a hadjárat kudarcát

elszenvedni és beismerni. Hosszu idő telt el, a míg Lemberg felszabadítására mód nyílt, de e hosszú idő alatt eldőlt a világháború legjelentősebb része: Oroszország és osztrák-magyar-német csapatok óriási mérkőzése.

Uj parancsnok a Dardanella-ostromnál.

(Olasz hajók mennek Tenedosba. — A balkáni helyzet.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly—Róma, június 17.

A Messagero Syrakuzából úgy értesül, hogy a dardanellai francia flotta parancsnokává Nikol ellentengernagyot nevezték ki Guepratte ellentengernagy helyett, aki meg fog maradni Nikol parancsnoksága alatt.

Olasz hadihajók az ostromnál.

Róma, június 17. A tarantói kikötőből több cirkáló és gyorsjáratu kisebb egység Tenedos szigete felé hajózott, hogy részt vegyenek a szövetséges flotta Dardanellák elleni operációiban.

Holttestek borítják a tengert.

Berlin, június 17. Athéni táviratok megerősítik, hogy a szövetségeseknek Ari Burnu és Szedil Bar ellen legutóbb intézett támadásait megállították. Az „Efimerisz” jelentése szerint a szövetségesek veszteségei borzalmasak. Szám-talan holttest lepi el az öbölnek különösen a Dardanellák ellen való részét. Az ár egészen Tenedosig viszi őket.

A félelmes német buvárhajók.

Athén. A Nea Ithea Görögország állásfoglalásáról írva megjegyzi, hogy a görögök leghelyesebben teszik, ha semlegesek maradnak. A semlegesség elhagyása azt a veszedelemet jelentené egyebek közt, hogy a német buvárhajók, amelyek az aegai és földközi tengeren cirkálnak, három nap alatt végeznének az egész görög flottával.

Szófia. Dedeagacsban alig van forgalom, hajók egyáltalán nem érkeznek, mert a német tengeralattjáróktól rettegés az entente-államok hajóit távol tartja az aegai tengertől.

Durazzo nem engedik az olaszok.

Hága. Rómából jelentik: Olaszországban nagy az izgalom a szerbek albániai előnyomulása miatt, amely Durazzo felé közeledik. Hivatalosan kijelentették, hogy Olaszország tudatta a szerb kormánnyal, hogy nem tűr semmitéle katonai operációt Durazzo elfoglalására. A hágai Handelsblade értesítése szerint Olaszország Albániából a Valonától északra eső területekre teljesen, az innen délre terülő vidéktől pedig a tengerpart vidékére tart igényt.

Románia és Oroszország.

Stockholm. Mille Konstantin az Adeverul főszerkesztője, aki most Oroszországban tartózkodik, táviratot intézett a román russzofilek egyik vezéréhez Take Jonescuhoz, akivel tudatja, hogy Nagy-Romániáért hiába harcolnak. — Oroszország — mint azt az orosz félhivatalos lap meg is írta — a vitás területi kérdések megoldását európai döntő bíróságra akarja bízni és nem hajlandó Románia igényeit kiegészíteni.

Gazdák és kereskedők együtt működése.

(Aradi értekezlet az új termés értékesítéséről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 17.

Az aradi áru- és értéktőzsde ma délutánra az aradi kereskedelmi és iparkamarába értekezletre hívott össze számos kereskedőt és gazdát, hogy az új termés értékesítése felől tanácskozzanak és feliratot intézzenek a kormányhoz. Az értekezleten Steiner Ferenc elnököt, aki felolvasta a tőzsdehez intézett javaslatát, amelyben az aratás után az első két hónapban a gabonát szabad-kereskedelem tárgyául kéri megtartani és csak azután kell elrendelni a rekvizitálást. A beadvány számszerű adatokat említett a jövő termést illetően.

Vásárhelyi József az Aradmegyei Gazdasági Egyesület elnöke kijelentette, hogy Steiner indítványát nem fogadhatja el.

— En szombaton — mondta — magamévá tettem a Gazdasági Egyesület javaslatát, amely tudvalevőleg szükségesnek mondotta ki a gabona rekvizitálását a vidéki kereskedelem bevonásával. Szükséges az Országos Gazdasági Bizottság decentralizálása. Amikor azt látjuk, hogy a kereskedelem évtizedeken át a legnagyobb könnyedséggel tudta lebonyolítani az ország termésének értékesítését, igazságtalanság volna őket a rekvizitálásból és az egész értékesítésből kizárni. A kamara nevezzen meg három megbízható kereskedőt, aki 3 gazdával együtt a helyi bizottságban működjön. Egyébként kijelentem, nem helyes, ha pozitív számokat hozunk forgalomba az új termésről, holott még fogalmunk sincs róla, milyen lesz az. Tudjuk, hogy aratás közben olyan idő jöhet, amely tíz millió métermázsával rontja a termést. Tény, hogy közepes buza és árpa rossz zab és hihetetlen rossz termésre van kilátás.

Ezután felolvasta a Gazdasági Egyesületnek lapunk vasárnapi számában közölt határozatát, amelyet azzal egészített ki, hogy a most megállapítandó maximális árak — amelyek a maiakkal egyenlők legyenek — még békekötés esetén is fenntartassanak az 1916. évi új aratásig. Kérte, hogy fogadja el az értekezlet a Gazdasági Egyesület javaslatát és annak szellemében írjon fel a tőzsde a kormányhoz.

Kintzig János nem helyesli az új termésre a szabad kereskedelmet kimondani. Ennek kimondása különben is céltalan, mert tudomása van arról, hogy a kormány pár nap múlva elrendeli az új termés rekvizitálását.

Steiner Ferenc elnök helyesli a Gazdasági Egyesület javaslatát. Neki is az a véleménye, hogy a kereskedőknek és gazdáknak karöltve kell dolgozni a haza javára.

Vásárhelyi József végül kijelentette, hogy tényleg szükség van az együttműködésre, mert akkor talán megszűnnek a gazdák ellen intézett vehemens támadások, amelyeket ők különben se vesznek tragikusan. Ma még gyöngye a gazdák szervezete, de majd megerősödik.

Ipolyi-Keller Iván rövid tiszórlása után az elnök hasonlóképpen mondta ki, hogy az értekezlet elfogadja a Gazdasági Egyesület javaslatát.

Kintzig János végül azt közölte, hogy a tőzsdenek táviratilag kellene felírni a kormányhoz, mert holnap délelőtti utolsó ankét lesz és aztán kiadják a megmáshatatlanság rendeletet.

Trient ellen koncentrálják támadásukat az olaszok.

(Hatástalanul igyekeznek eredményt elérni az olaszok. — Athelyezték az olasz főhadiszállást.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, június 17.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz határon az ellenség nyilván arra törekszik, hogy nagyobb nyomást gyakoroljon csapatainkra. A törekvések azonban ágyuharcoknál és határküzdelmeknél többre nem vezettek. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Trient ellen koncentrálják a támadást.

Bécs, június 17. Az olaszoknak a tiroli és karintiai határon több ízben megkísérelt előretörései súlyos veszteségek mellett hiúsultak meg. Ennek következtében az isonzi fronton ismételt erővel vették fel a küzdelmet. De itt is csupán olyan helységeket tudtak hatalmukba keríteni, amelyek frontunk vonala előtt fekszenek.

Június 11-én a Ravenna-brigád Plavánál megkísérelte a keleti folyampariokat elérni és megmászni. Ez a kísérlet, mint ismeretes, teljes visszavonulással és véres veszteségekkel járt. Ezt követőleg ismételtén átkeltek a folyón az olaszok, de annak dacára, hogy újabb és újabb erősítéseket kaptak, heves harcok után kénytelenek voltak sietve visszavonulni. Dícsőségesen védelmezett állásaink előtt négyszáznál több olasz halott fektet.

A tiroli és karintiai határvidéken az ágyuharc még egyre tart. Azok az ismételt kísérletek, amelyeket jelentékenyen nagyobb tulerővel intéztek az ellenfél részéről határszorossaink ellen, mindannyiszor visszautasítottak.

A Judikáriában az Eis-völgyében és Ala környékén, valamint a Folgaria-Lavarone fennsíkán és a Val Suganóban megindított támadások mind arra vallanak, hogy az olaszok koncentrált támadást igyekeznek vezetni Trient ellen. De Trient városától még messze vannak, mert ércszívek és vasöklök zárják el az utat. A középső Pusterthalban és a Cortina d'Ampezzonál megkísérelt vállalkozásukat is véresen utasítottuk vissza. Az olasz jelentések már mentegetőznek a bevezető akciók sikertelensége miatt és azt mondják, hogy a hadseregnek jelentékeny nehézségekkel kell megküzdenie.

A tábori élet nehézségein kesereg Cadorna.

Lugano, június 17. Olasz lapok közlik, hogy Cadorna az olasz vezérkar június 14-ikén kiadott jelentésében egyebek között azt mondja, hogy a tiroli és a trentinói határról semmi új jelenteni valója nincs. Cadornában az ellenség éjjeli támadásai a Monte Piano ellen egyre erősödtek. Ezeket a támadásokat az ellenség napközben tűzérségi tűzzel készítette elő. Karinthiában egyik erdő alsó részében robbanás történt. Foglyok vallomásából kitűnt, hogy a magyar és osztrák csapatok nagyrésze azokból való, amelyek Szerbia ellen harcoltak. Monfalconében megkísérelte tegnap az ellenség az erdő felgyújtását, de mi a tüzet eloltottuk. Az utóbbi napok rendkívüli hősege növelte a tábori élet elkerülhetetlen bajait, de a mi fáradhatatlan (?) csapataink állhatatosan és megintgathatatlan jókedvvel viselnek el mindent.

Stellvióba helyezték az olasz főhadiszállást.

Róma, június 17. Az olasz főhadiszállást Stellvióba helyezték, ahova a király és Cadorna vezérkari főnök megérkeztek.

Csapataink sikeres határharcai.

Pörtschach, június 17. A nagy Pahl ismét a mienk. Már délután 3 órakor a sűrű erdő árnyékos fái alatt pihenték ki derék katonáink az ostrom fáradságait, miután felváltották őket. Csak az tudja, mit jelent az olyan magas hegyláncolatot megrohanni, mint a minő a Pahl, aki járt már azokban a hegyekben.

Pörtschach, június 17. A kis Pahl is a mienk már. Az ágyuhangvereség hajnali három órakor kezdődött és reggeli nyolc óráig tartott. Tüzérségünk egyszerű állásokban volt, úgy, hogy két oldalról fogta tűz alá az olaszokat. Szabad szemmel láttam az ágyulövészek fölgyújtását. Körülbelül harminc másodpercig tartott egy-egy dörgés, aztán durranás durranásra következett. Reggeli nyolc órakor kezünkben volt a hegy és az olaszok odalent szedelődöztek össze. Legörvendetesebb miránk néve az, hogy kevés veszteséget szenvedtünk. A legnagyobb bizalommal várjuk a jövőt. A magaslatok gerinceit erősen tartjuk, a Gail völgye el van zárva.

Innsbruck, június 17. Mint a „Tiroler Soldatenzeitung” írja, az olasz 71. gyalogezred 3. százada vasárnap délelőtt megtámadta Casotto-nál a harmincöt főből álló osztrák esendőrőrsöt. A harc hat óra hosszáig tartott és az olaszok teljes visszavetésével végződött. Az olasz század sebesültekben és halottakban nagy veszteséget szenvedett. Esendőrezakaszunk, amelyet Reger esendőrőrmester vezetett, két tisztet és ötvenhat olasz katonát foglyul ejtett és a maga embereiből csak egyet veszített. Regert kiütöttségre terjesztették föl. Casotto Dél-tirolnak egészen a határára fekszik, Levicótól délre.

Innsbruck, június 17. A karintiai határon igen veszedelemes a földérítő szolgálat. Rinckshäuser Rudolf káplár és Botzmann Mátyás tűzér önként jelentkeztek erre a még két ember csatlakozott hozzájuk. Ez a négy derék katona meg akart mászni egy magas hegyet, hogy onnan kikémlelje, merre van az ellenség. Lépésről-lépésre kuszta fölfele a folyton abban a veszedelemben forogtak, hogy a mélységbe zuhannak. Ekkor lövés dördült el, majd valóságos ölmázpor következett: a hegyecsúcsot olaszok tartották megszállva. A négy katona mégis egyre közelebb kuszott, bár most már arapuellek is vágódtak le közelükben. A mikor végre a csodával határos módon az orom közelébe jutottak és mindent megtudtak, amit akartak, fordultak meg. Sértetlenül tértek vissza csapatainkhoz és megtették értékes jelentésüket.

Fosztogatnak az olasz hősök.

Bécs, június 17. A hadisajtószállásról jelentik: Közvetlen az olasz határnál fekszik Casotto falucska, az Astico-völgyben. Ezt a községet már előzően kiürítették, mert védelmi vonalunk előtt terül el. Egy század olasz gyalogság már május 27-én bevonult ide. Az olasz tűzérség minden ok nélkül lövetni kezdte a falut és nyolc házat lerombolt. Az olasz gyalogság érthetetlen okból lövöldözni kezdett a az ottmaradt lakosságból négy asszonyt megsebesített. Az olasz gyalogság mindjárt bevonulása után fosztogatni kezdett. Válogatás nélkül mindent elraboltak. Eppen úgy lerombolták és kirabolták Lucca Sartori korosmáját, akinek két fia még az ősszel Itáliába szökött, mint a császárhoz hű lakosság házait. Az olasz brigantik öröme azonban nem tartott sokáig. Amikor ugyanis e falu lakosságának utolsó törepeke is átmenekült hozzánk, tűzér-ségünk megnyitotta a tüzet Casotto falura, amelyet aztán a „hős” olaszok sietve elhagy-

tak. Ebből az esetből is megtanulhatják a tiroli olaszok, hogy mit jelentene Tiroiban az olasz uralom.

Kevés az olasz katona.

Lugano. Rómából táviratozzák: Mihelyt az aratás bevégeződik, a hadügyminisztérium fegyverbe fogja hívni a legfiatalabb korosztályokat.

Olaszország haragszik a Balkán-államokra.

Lugano. A balkáni államok vonakodása, hogy a négyes szövetségbe belépjenek, különösen pedig Romániáé, az olasz vezető körök ingerült-ségét már régen felkeltette, de az entente sajtó óvakodott ennek a hangulatnak helyet is adni. A Popolo d'Italia mai száma ezzel szemben már a szidalmak és invektívák egész özönével megy Románia ellen. A románok álláspontja — írja — akik inkább latint, mint latinok, egyszerűen érthetetlen. De bizzuk csak Románia sorsára, Olaszország Románia nélkül is be fogja végezni dolgát. Ugyanez áll a görögökre is, akik majdnem olyan antipatikusok, mint a románok s akik mint mindig, úgy most is, a más bőrére akarnak hasznót szerezni. Valamennyi balkán nép uzsorás, aki segítségért örült árakat kér.

Zita trónörökösné olasz birtoka

Lugano. A Corriere della Sera figyelmessé teszi a közvéleményt arra, hogy az országnak két birtoka osztrák kézben van. Mindakettő Viareggio közelében van s mindakettő a luccai hercegnő, Maria Terczia Bourbon-savoyai hercegnő hagyatékából val. Az egyik Pianore a pármái herceg számos gyermekéi, közöttük Zita főhercegnasszony, a trónörökös felesége s illés pármái hercege, aki osztrák tiszt. A második birtok Alice hercegnőé, Karoly Salvator főherceg felesége. A lap kérli, hogy nem fogják ezek a birtokok is az estei villa sorsát megosztani.

Kis olasz buvárhajók.

Milano, június 17. Hír szerint az olasz tengerészeti vezetéség kísérleteket tesz új tengeralattjárókkal, amelyek oly kicsiny terjedelműek, hogy egy nagyobb csatahajó fedélzetén is elhelyezhetők és tetszés szerint eresztetők a vízre, úgy, hogy a tengeralattjárók bázisa egy-egy ilyen nagyobb csatahajó lehet. A tengeralattjárók mindössze 75,000 márkába kerülnek egyenként és úgy vannak tervezve, hogy vízmennyiség bebocsátása nélkül is lesüllyhetnek a víz alá. A tengeralattjárókhoz csupán két ember szükséges, az egyik a kormányzásáért, a másik pedig a torpedókat lövi ki egy kengyel segítségével. Az újrendszerű hajók fel-találójá Rabiola dr. A velencei kikötőben már próbákat is tettek egy ilyen kis tengeralattjáróval, de a kísérletek nem végződtek kellő sikerrel, úgy, hogy jelentékeny változásokat kell eszközölni a hajón.

Lassu az olaszok felvonulása.

Kopenhága. A Politiken írja: Érthetetlen, hogy az olaszok milyen lassan hajtják végre felvonulásukat. Albánia miatt az antant körében egyenletlenségek merültek fel s a viszály ma már rendkívül éles. A szerbek albániai előnyomulása bántja Olaszországot. Montenegróban is nagy a felháborodás.

Ancona bombázásáról nem írhatnak az olasz lapok.

Lugano. Az Avanti Ancona bombázásáról három hasábos tudósítást akart közölni, azonban a cenzura letiltotta.

Nem aktuális a közüzemek villamosítása.

(Vita az előadói javaslatról. — Később kezdik meg az érdemleges tárgyalásokat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 17.

A jogügyi és pénzügyi bizottság tagjaival kiegészített villamos-bizottság ma délután négy órakor ülést tartott, amelyen Fényes Dezső előadói jelentése alapján a villanygyár megváltásával, a közvilágítási szerződés meghosszabbításával, illetőleg a városi üzemek egyesítésével és villamosításával foglalkozott.

Lócs Rezső helyettes polgármester megnyitva az ülést és üdvözölve a tagokat, ismertette az ügy előzményeit, majd felkérte Fényes Dezső előadót, hogy tegye meg jelentését.

Fényes Dezső engedelmet kér azért, hogy jelentése hosszúra fog nyúlni, de maga az ügy, amellyel foglalkozunk, szintén nem aprólékos.

— Kötelességemnek tartottam, — mondotta — hogy rámutassak ne csak azokra az utakra, amelyek egyedül helyesek és célhoz vezetők, hanem azokra az akadályokra is, amelyek utunkat állják. Nem az volt az intencióm, hogy a város vezetőiről, vagy egyesekről bírálatot mondjak, hanem hogy az objektív igazságot feltárjam. Végül kijelenti, hogy a jelentés második részét, amely a Marta ajánlatával foglalkozik, nem olvassa fel.

Adler Andor először általánosságban óhajt vitát arról, hogy szükséges-e, időszerű-e most egyáltalán ez a kérdés.

Az előadói jelentés felolvasása mindjárt egy kis vihart provokált.

A leggondosabban kell óvakodnunk attól — olvasta Fényes Dezső — hogy a tárgyalásokba más, a kérdések lényegétől távol álló, vállalati, vagy egyéni érdekeket, vagy tekinteteket belekerülni engedjünk...

— Ez fontos — mondotta az előadó s még egyszer felolvasta.

Adler Andor (közbeszól): Mit akar ezzel mondani?

Pálmai Lajos: Ez azt jelenti, hogy más városi ügyeknél az ilyen szempontok nem jönnek figyelembe?

Fényes Dezső: Az is meg lehet. Benne meg van a meggyőződésnek az a bátorsága, hogy ezt nyíltan ki is jelentsem! (Nagy zaj.)

Lócs Rezső: Ez a bátorság a város vezetőségéből sem hiányzik s az ilyen célzások ellen tiltakozom.

E kis vihar után nyugodt mederben haladt tovább az előadói jelentés felolvasása, amelyet az Aradi Közlöny már ismertetett.

Az általános vita során elsőnek Bing Hugó szólalt fel.

— Csak pár kérdést akarok az előadó uchoz tenni. Többször hangsúlyozza az előadói jelentés a rendkívül kedvező pillanatot, amelyet ha elmulasztunk, nem tudom micsoda kár háremlik a városra. Kérdem, hogy abban az esetben, ha nem 1915-ben, hanem 1917-ben, vagy 1918-ban, szóval nem ebben a rettenetes háborús esztendőben, hanem a vihar lecsendesedése után mondanók ki a villanygyár megváltását, vagy a városi üzemek egyesítését, elektrifikálását, akkor micsoda változást szenvedne az ügy?

Jegessy Károly dr.: En is ugyanezt a kérdést akartam feltenni. Az előadó több helyütt hivatkozik a pillanatszerűsége, ebből a szakbizottság azt az impressziót meríthetné, hogy a bizonyos halaszthatatlan momentumok

játszódnak közre, bizonyos kényszerítő tényezők hatása alatt gyors elhatározásra van szükség. Rá kell mutatnom ezzel szemben arra a tényre, hogy a közvilágítási szerződéssel úgy állunk, hogy ha azt most nem mondjuk fel, akkor automatikusan megújul, még pedig mindössze egy évre s így tovább tíz évig. A villamoskoncesszió ügye pedig úgy áll, hogy ha az egyszer megnyílt, akkor a város számára mindig nyitva áll. Jogi szempontból tehát nincs oly momentum, amely megkivánná, hogy ezt az ügyet már a legközelebbi, vagy pláne egy egy rendkívüli közgyűlés tárgyalja.

Parecz Béla dr. kifejti, hogy a mostani lehetetlenül súlyos anyagi viszonyok között még csak nem is lehet sejteni, hogy honnan vehető az anyagi eszköz ilyen nagyszabású beruházáshoz. Ha tehát nem úgy áll a helyzet, hogy a pillanatot a megváltásra kedvező, sőt annyira kedvező, hogy soha többé nem tér vissza, akkor a kérdéssel ma komolyan foglalkozni nem lehet.

Fényes Dezső a felszólalásokra válaszul kifejti, hogy a pillanat azért kedvező, mert az idén nyílt meg a jog a villanygyár megváltására, az idén került kezünkbe a vízvezeték, az idén vált aktuálissá a közúti közlekedés kérdése, amely üzemek az előadói tervezet szerint egységes vezetés alá kerülnének, egymást egészítenék ki.

Bing Hugó szavá teszi, hogy az előadói jelentés a megváltási árról a következőket mondja:

„A becslési ár nem a vállalat üzleti értéke, hanem a berendezéseknek a megváltás idejében meglevő és használhatóságától függő tényleges értéke szerint határozzatik meg”.

— Előtte van — folytatta Bing — az eredeti szerződés, amelynek idézett pontja nem úgy szól, ahogy az előadói jelentés citálja, hanem úgy, hogy a becslési ár a berendezéseknek a megváltás idejében meglevő és a használhatóságtól függő az általános forgalmi viszonyokhoz képest meglevő tényleges értéke. Már most legyünk tisztában, hogy melyek most a forgalmi viszonyok. A vörösréznek például, amelyből a gyár vezetékei vannak, értéke volt a háboru előtt 173 korona, most forgalmi értéke 425 korona. (Zaj.) Hihetetlenül felment a háboru következtében a vas ára, ugyiszintén 30—40 százalékkal a gépek és összes berendezési cikkek ára. Ha ezt tudjuk, akkor tisztában vagyunk azzal, hogy a megváltásra nemhogy a legkedvezőbb pillanatot választanók ki, hanem olyan örületes dolgot követnénk el, amely a bizottságnak soha meg nem bocsátható bűne lenne.

Fényes Dezső ezeket a részletek közé tartozóknak tartja. Két év múlva vége lesz a világháborúnak, akkor normális árak lesznek s a megváltás ugyanis csak akkor következne be. Ez nem akadályozna annak, hogy ma elvileg megállapodjunk a megváltás tekintetében.

Varjassy Lajos dr. dicséri az előadói jelentést, amelyben rendkívüli egyszerűséget és szaktudás nyilatkozik meg. Hibája azonban, hogy nem objektív, oly személyeskedő megjegyzések vannak benne, amelyekre még példa nem volt. Azok az urak, akikre az előadó céloz, viselik a város érdekeit annyira szívükön, mint ő. Átérve az ügy lényegére az a kérdés merül fel, sürgős-e az ügy, ha elhatározzuk, származik-e ebből a városra jogi, vagy gazdasági hátrány? Semmi sem kényszerít, hogy sürgősen foglalkozzunk az ügyvel. Akkor küldjünk ki majd becslobizottságot, mikor az anyagárak reánk nézve kedvezően fognak alakulni. Nem bánom, a háboru után rögtön éljünk jogunkkal, de nem tudom megérteni, miért kell a dologgal már most foglalkozni? Mert ha még két év múlva véget is érne a háboru, bizonyos, hogy a nyersanyagok ára évekig nem fog leszállni, sőt még emelkedni fog, mert a tengerentúli termelés nem tud lépést tartani a fogyasztással. Szokatlan az is, hogy az előadói tervezet proponálja, kik legyenek a szűkebb bizottság tagjai, de még szokatlanabb, hogy a bizottság tagjaitól csupa városi tisztviselőt proponál. Ezt a bizottságot városatyákkal kell kiegészíteni. Nem fogadja el a javaslat azt a részét, amely

a sürgősségre vonatkozik, elfogadja azonban a javaslatot tárgyalási alapul s elfogadja azt is, hogy küldessék ki egy szűkebbkörű bizottság, amely ha a kérdést aktuálisnak fogja tartani, jelentést tesz.

Adler Andor is azt veti az előadó szemére, hogy nem mutat objektivitást. Ő is azt az elvet vallja, hogy a helyes városi politika egyedül az, hogy a közüzemek felett a város szabadon rendelkezze, de ez nem lehet ok arra, hogy olyan invektívákat intézzünk, mint amilyeneket az előadói jelentés intéz a Marta ellen, holott az autógyárnak ép úgy joga van propozíciókat tenni, mint bármely más vállalatnak, vagy mint az előadónak. Elvé kimondani, hogy a Marta-val tárgyalni nem szabad, azt nem lehet, az nem korrekt. Rendkívül farsosnak és szokatlannak tartja azt is, hogy mikor az előadó a szűkebb bizottságba tagokat proponál, kihagyja Nachtnébel főmérnök nevét és helyette Herrling mérnököt ajánlja. Ez nem fakadhat másból, mint személyes motívumból. Ellenzi az előadói jelentés elfogadását és kéri, hogy azt jobb időkre tegyék el.

Nagy Sándor dr. konstatálja, hogy az előadói jelentés kiváló, értékes elmének nagystílú munkája. Védelmére kell a Marta ügyben s kifejti, hogyha el vagyunk határozva, hogy közúti közlekedésünket villamos alapra fektetjük, akkor minden autbuszajánlatot ab ovo el lehet vetni. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Zerkovitz Rudolf hosszas felszólalásában fejti ki, hogy az előadói jelentés nagyfonságú kérdéseket olyképp csoportosít, amely csoportosítás lehet helyes, de semmitéle számadattal, semmitéle jogi és műszaki indoklással nincs ellátva. Részletesen foglalkozva az előadói jelentéssel, annak egyes pontjait cáfolva indítványozza, hogy a jelentést egy erre a célra kiküldött szakbizottság a pénzügyi és jogügyi bizottságokkal együtt tárgyalja, még pedig ellentétben az előadó propozíciójával, nyilvánosan és alkalmas időben tegyen jelentést.

Fényes Dezső kifejti, hogy ha a terv megvalósítását későbbre is halasztjuk, a programot már ma leszögezhetjük.

Zador Imre gépüzemigazgató hosszas, rendkívül alapos, érvekben gazdag beszédében a dolog műszaki részével foglalkozik. Habár, mint kijelentette, híve a villamosközlekedésnek, cáfolja az előadói jelentés azon érveit, amelyek az autbuszközlekedés ellen szólnak.

— Hogy melyik közlekedési eszköz a hasznosabb, azt az illető város geográfiai, etnográfiai viszonyai határozzák meg. Az automobiltechnika napról-napra rohamosan halad s hogy mennyit ért el, azt ez a háboru mutatja a legszebben. Azt mondja az előadói jelentés, hogy az autbusz rázós és bűzös. Hát nem fogunk rázós és bűzös autbuszokat beszerezni.

A vízvezeték kérdésével foglalkozik s az üzemek egyesítésével, elektrifikálásával. Az helyes, ha a vízvezetéki üzemet elektrifikálják, de hogy mindég és mindenütt az elektromos üzem a jobb és olcsóbb, azt nem lehet állítani, a minthogy például ma a jéggyárnál és léghűtőnél nem úgy áll a dolog. Az üzemek kiegyensúlyozásának kérdése sem áll úgy, a mint azt az előadó mondotta. A közúti közlekedésnél, tehát a nappali üzennél a teljes üzemerőre van szükség, míg a közvilágításnál, az éjszakai üzennél erre nincs szükség. De nem áll meg már maga az a feltevés, hogy a közúti közlekedés nappali üzem, mert hisz ha villamosvasutat vezetnénk be, azt éjjel is, de legalább is tízenkét óráig jártni kellene. Saját villanytelep létesítése a mai viszonyok mellett kizárná azt, hogy a városi vállalatok mentálisak legyenek, már pedig meg akarja mutatni, hogy Arad város üzemai rentálják. (Élénk helyeslés.) Különben Varjassy dr. javaslatához járul hozzá.

A vita befejezésével Adler Andor a bizottság köszönetét tolmácsolja Fényes Dezsőnek az előadói jelentés elkészítéséért. Még mielőtt az indítványok feletti szavazásra került volna a sor, Adler Andor új indítványt terjeszt elő, amely szerint a kérdést vegyék le a napirendről s akkor tárgyalják azt újra, ha azt az előadó, Lócs Rezső helyettes polgármester aktuálisnak fogja tartani. A bizottság többsége Adler Andor indítványát fogadja el.

Grodeknél eldől Lemberg sorsa.

(Mackensen és Böhm-Ermolli diadallal törnek Galicia fővárosa felé. — Szabadságra ment a megvert orosz generalisszimusz.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Bécs—Berlin, június 17.

Budapest, június 17. A hadisajtószállásról jelentik: Az oroszok arvonala, a melyet a szövetséges seregek nyugat felől támadtak meg, teljes visszavonulásban van. Az üldöző csapatok elérték a Weresoyka folyó nyugati partját és Grodek nyugati részét, valamint Niemierow helységet elfoglalták. Az ellenség visszavonulása rendetlen oszlopokban történik, a mi az orosz erők nagyfokú megrendülését mutatja. A Dnyeszter-fronton a heves harcok tovább folynak. Említésre méltó esemény itt nem történt.

Linsingen seregét támadják az oroszok.

Bécs. Strytől északra és a Dnyeszter-vonalon kemény harcok vannak. Az oroszok, hogy Linsingen hadseregének rendkívül vitézül küzdő csapatait legyűrjék, a Grodektől nyugatra elért sikereiket a Dnyeszter-fronton való előretörésekkel akarják ellensúlyozni. Linsingen hadseregének csapatai az utóbbi időben éjjelnappal az ellenség makacs előretöréseit verték vissza, melyeknél az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Az ellenségnek ez az erőki-jezése arra a körülményre vezetendő vissza, hogy az oroszok mindenáron meg akarják akadályozni Lemberg elvesztését, mert ez nemcsak stratégiai, hanem erkölcsi szempontból is nagyjelentőségű lenne Oroszországra nézve. A területen, a melyen Linsingen hadserege harcol, mély völgyek és mocsarak vonulnak át, melyek megnehezítik a csapatmozdulatokat és rendkívül elővigyázatos eljárást tesznek szükségessé.

Gyávák az orosz tisztek.

Bukarest. Az Universul Bukovinában tartózkodó munkatársának orosz foglyok jellemző dolgot mondtak el arról, hogy miért szenved egyik vereséget a másik után a cár hadserege.

— *Látjuk — mondották a foglyok — hogy a monarchia tisztjei egy sorban küzdenek a katonákkal, lelkesítik őket. A mi tisztjeink bizony nem jönnek velünk a tűzbe, hanem hátul maradnak biztos helyeken.*

Mackensen és Böhm-Ermolli

Lemberg felé mennek.

Amsterdam. Az oroszok makacs ellentállásával szemben úgy Mackensen vezérezredes, mint Böhm-Ermolli tábornok seregei állandóan tért nyerve nyomulnak előre és folytatják diadalutjukat Lemberg felé. Lemberg, bárha az oroszok ezt lementálni igyekeznek, csakugyan si van üritve.

Krakó, június 17. Lembergben jelentik: Lidőn Lembergben elterjedt a gorlicei, tarnvi és a többi orosz vereségnek a híre, a város lakosságát nagy öröm fogta el. A városban minduntalan nagy szamu tarnovi, rzeszovi, premysli, stryji és sanoki orosz kereskedő érkezett, a kik híreszteléseikkel nagy pánikot okoztak a leMBERGI kereskedők közt. Ezek is

gyorsan csomagoltak és Brody felé menekültek. A kereskedők után nagy tömegekben érkeztek az orosz harctéri sebesültek. Egy ízben egy óra alatt negyven kórházvonat futott be a leMBERGI pályaudvarra. Gyakran vonutak át a városon a harctér felé segítőcsapatok is, de ezeknek nem voltak fegyvereik. Legnagyobb részt Oroszország belsejéből jöttek és azt beszélték Lembergben, hogy Oroszország lakossága közt nagy csüggedés tapasztalható, a katonaságot pedig csak egy vágy tölti el, hogy a háború minél előbb véget érjen. Egy orosz vezérkari tiszt kijelentése szerint a magasabb orosz katonai körökben teljes tájékozatlanság uralkodik és a galíciai nagy vereségeket a tiszteket okolják.

Bukarest. Burdujeniből jelentik az „Universul“-nak június hó 14-diki kelettel:

— A bukovinai osztrák-magyar és német hadiszállásról Szucsavára érkezett távirat jelenti, hogy a **szövetséges csapatok 15 kilométernyire benyomultak Besszarábiába**, ahol több helységet elfoglaltak, néhány ezer oroszot foglyul ejtettek és sok hadianyagot zsákmányoltak. Az oroszok minden ellentállás nélkül vonulnak vissza, mivel a szövetségesek nagy erőkkel törnek előre. A besszarábiai lakosság Oroszország belsejébe vonul vissza. Az osztrák vasutak Novosielicáig közlekednek. A szövetséges csapatok győzelmére a bukovinai lakosság körében óriási a lelkesedés.

Ugyancsak az „Universul“-nak jelentik Hertzárol a következőket:

— A Bukovina északi részében lefolyt harcok az osztrák-magyar csapatok teljes győzelmével végződtek. A toporauti erdőség mellett hátramaradt orosz csapatot teljesen visszaverték és az osztrák-magyar tüzérség elfoglalta a besszarábiai Stroesti mellett levő magaslatokat, ahonnan hatalmas tüzelést indított az oroszokra, akik rendetlenül vonulnak vissza.

— A harcvonalon megtartott vizsgálat után — írja az Universul tudósítója — megállapítottam, hogy az **oroszok nagy vereséget szenvedtek a bukovinai határon és az osztrák-magyar és német csapatok átlépték Besszarábia határát**. A visszavonuló oroszok, kifosztva a polgári lakosságot, felgyújtották Rarincea, Mahala és Slobozia falukat, ahol a tűz mindent elhamvasztott. A szövetséges csapatok Besszarábia egész határát elfoglalták. A harcok színhelye a jövőre Besszarábia lesz.

— Midőn táviratomat feladom — jelenti az „Universul“ tudósítója — az orosz novosielicai vasuti állomás lángokban áll.

A „Dimineata“ dorohoi jelentése szerint Orosz-Novosielica még nincs az osztrák-magyar csapatok kezében, az oroszok azonban több ház felgyújtása után kiűritették ezt a várost is.

Ugyancsak a „Dimineata“-nak jelentik Hertzárol a következőket:

— A Bukovina területéről kivert nagy orosz csapatok futva vonulnak Tarascuti felé. A polgári lakosság kiűritette Novosielicát és a határos orosz falukat, magával vevé az élelmiszereket is.

Orosz jelentés a galíciai vereségekről.

Berlin, június 17. A Wolff-ügynökség jelenti: Az orosz nagyvezérkar június 15-én a következő kommunikátát adta ki:

A Windau-folyó mellett június 13-án az ellenségnek megismételt kísérleteit, hogy a folyó Ljaskov vidékét nagy erőkkel átlépje, megghusítottuk. Hasonlóképpen feltartóztattuk azoknak az ellenséges erőknek az offenzíváját, amelyek a Windau-folyón lefelé az említett helységnél a folyót át akarták lépni. A Szavljé melletti állásokért a harc váltakozó eredményekkel még tart. Szavljé községet az ellenség nehéz tüzérséggel lövi.

A Nyemen és a Narev fronton, valamint a Vistula balpartján az ellenség nem folytatta megkezdett támadásait. Egy energikus ellentámadásban gyalogságunk Prasznyasztól északra visszafoglalta az előző napon elvesztett majdnem valamennyi lövészárkot.

Galiciában június 12. és 13-án Piskorovitztól Moscoiskáig elkeseredett harc fejlődött ki. (Ezen a vonalon tudvalevőleg a szövetséges csapatok áttörték az egész orosz frontot.) Az ellenség Ljubacovkánál, a melyet alsó folyásánál átlépett, továbbá Ljubacovka és Visnia között, ahol Tuchla községet foglalta el, sűrű oszlopokban támadott. (Tuchla község Javorov előtt van.)

A Dnyeszternél az ellenség hevesen, de eredmény nélkül támadta a 13-ára virradó éjjel és a következő napon a Niznijov község mellett levő Dnyeszter hidfőt. (Azóta ezt a hidfőt már el is foglaltuk.) A Zszava—Zalescyki-fronton merész ellentámadást intéztünk, a melynek folyamán a tiroli lövészeknek és a 20. vadászszázadnak nagy károkat okoztunk. Mánnap ugyanezen a vidéken egy különítmény népfelkelő, más csapatoktól támogatva, 400 közembert és 8 tisztet fogott el.

Közel félmillió hadifogoly május eleje óta.

Bécs, június 17. A Reichspost közli: A szövetségesek hivatalos jelentései alapján az eddigi ütközetekben a nyugat-galíciai diadalmas áttörés óta az egyes hadszíntereken a szövetséges hadseregek több mint 450.000 hadifoglyot ejtettek s 320 ágyut és 840 géppuskát zsákmányoltunk. Ebből Galiciára és a dél-lengyelországi harcterekre 392.000 hadifogoly, 304 ágyu és 763 géppuska esik. A többi pedig Hindenburg hadainak zsákmánya, a melyek a Pilicától északra egészen a Keleti-tengerig harcolnak. Hogyha ezekhez a számokhoz hozzávetőlegesen odaszámítjuk a halottak és sebesültek számát, akkor könnyen érthetővé válik, hogy az orosz hadsereg többé nem képes a régi erővel szembeszállni a szövetséges seregekkel.

Az orosz generalisszimusz — szabadságon.

Kopenhága, június 17. A „Tidende“ jelentése szerint Nikolajevics Mihlós nagyherceg, az orosz generalisszimusz szabadságát megkezdte.

Nehéz német tüzérség Szawle ellen.

London. A Times írja, hogy a Balti-provinciákban kifejtett német tevékenységnek a Dnyeszter mellett megkezdett erős német harcoknak az a célja, hogy az oroszok figyelmét ott lekössék, hogy ilyen módon a centrumra szánt halálos csapást könnyebben és erősebbítések nélkül mérhessék. Azt írja az angol lap, hogy a németek Sawlet nehéz tüzérségükkel hevesen lövik és ugyanazt a sikeres taktikát akarják alkalmazni, mint annak idején a San mellékén. Eppen ezért a németek nemcsak nehéz tüzérséget vittek a balti provinciákba, hanem tekintélyes tartalékos csapatokkal is megerősítették arcvonalukat.

Az orosz vereségek hatása Franciaországban.

Genf. Az orosz vereségek hírére Franciaország idegessége szemmel láthatóan növekszik. A francia lapok heves hangú cikkeket írnak, amit az mutat, hogy egész oldalakat töröl ki napenként a cenzura és igen sok lapot betiltanak. A kormány által sugalmazott lapok nyugalomra intik a franciákat.

Forradalom a háború ellen Moszkvában.

Berlin. A Vossische Zeitungnak jelentik Petervárról: Jussopow herceg, Moszkva főkormányzója titkos jelentést intézett a belügyminiszterhez és ebben közli, hogy a múlt csütörtökön Moszkvában nemcsak rabot és rombot a moszkvai utcákon felvonult néptömeg, hanem torradalmi izü politikai tüntetést is rendezett. A Twerskaja utcán munkások és tanulók vörös zászlókkal vonultak fel és ezt kiáltották:

— **Le a népgyilkosokkal! Véget kell vetni a veres háborúnak!**

A Dragomilow-kapunál a rendőrök összeütköztek a tömeggel. A harcban mindkét részen sokan megsebesültek. A Ssitowo-téren torradalmi dalokat énekelt a tömeg és elkecserevedve ordítottak:

— **Le a cárizmussal!**

Más helyeken ilyen kiáltások hangzottak:

— **A cár és Miklós nagyherceg engedik, hogy éhenhaljunk! Békét akarunk és kenyeret!**

Délután a zavargás olyan méreteket öltött, hogy csapatokat készültek kirendelni, de Moszkva polgármestere kérte, hogy ha lehet, kerüljék el az utcai harcokat. A csapatok ezért a kazsárnyákban maradtak készenlétben. Az éj folyamán százötven embert letartóztattak, sok helyen házkutatást tartottak és nagy mennyiségű felhívást koboztak el. A felhívások a cár, a generálisizmus és a háború ellen izgatnak.

— **Polgárok, megcsalnak titeket! — így kezdődik a felhívás —** Nikolajevics Miklós nagyherceg feláldoz bennünket önző hatalmi vágyai érdekében!

A letartott iratokból kitűnt az is, hogy a charkowi és celessai kormányzóságban, valamint a Kaukázusban torradalmi mozgalom készült kitörni.

Fölrobbant orosz löszergyár.

Berlin. Az ochtai orosz robbanászergyárban történt rettenetes katasztrófának 812 halottja van. A robbanásnál nyolcezer kilogramm robbanószer pusztult el, amelyet szappanok és gránátok töltésére szántak.

Besszarábiából menekül a lakosság.

Bukarest. Besszarábiában az oroszok falragaszokon hirdették ki, hogy a lakosság csomagoljon össze s költözzék hatósági intézkedésre az ország belsejébe. Sok kereskedő bezárta üzletét.

Zár alá helyezték az új termést.

(Csak házi szükségletre tarthat gabonát a termelő. — Haditermény értékesítő részvénytársaság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 17.

A kormány ma közzétett rendeletében intézkedik az 1915. évi termésről:

A közélmezés biztosítása érdekében az 1915. évi buza, rozs, kétszeres, árpa és zabtermésnek árusítása és forgalomba hozatala csak a minisztérium által megállapított feltételek mellett lehetséges. Ugy a termelő gabonája, mint a munkabér, aratórész, vagy konvenció fejében kiadott gabona máttól fogva zár alatt van.

A termésből csak saját házi szükségletre lehet 1916. évi augusztus 16-ig terjedőleg fennként és havonként a fentebb felsorolt gabonafajtákból együttesen 18 kilogrammot visszatartani. Gazdasági szükséglet címén csak a természetben kiszolgáltatandó terménybeli járandóságok, vetőmag és az állattálmány szükséglete tartható vissza.

Külön rendelet fogja meghatározni, hogy a termelő saját mezőgazdasági, szeszőző és más üzemében a zár alá vett termésből mennyit dolgozhat fel.

A zár alá vett termésnek a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részét a termelőnek adás-vétel útján, vagy más módon csak olyanok részére szabad elidegenítenie, akik a jelen rendelet értelmében jogosítva vannak, hogy a termelőtől ilyen terményeket vásárolhassanak. A zár alá vett termést sem a gazdaságból, sem a törvényhatóság területéről elszállítani nem szabad. Mindennemű szállítás csak a földmivelésügyi miniszter engedelmével történhetik. A zár alá vétel nem akadályozza a végrehajtás útján való lefoglalást.

Ha a termelőnek nincsen annyi, amennyi saját házi szükségletének megielel, saját törvényhatósága területén vásárlás útján kiegészítheti készletét.

A közélmezés biztosítása céljából a kereskedelemügyi miniszter a földmivelésügyi miniszterrel és a belügyminiszterrel egyetértve a vármegyei és a városi törvényhatóságoknak, rendezett tanácsu városoknak, nagyobb ipari telepeknek, közlekedési és egyéb vállalatoknak, fogyasztási szövetkezeteknek, menhelyeknek, internátusoknak, kórházaknak, gyógy-, büntető- és javító-, nevelő- és egyéb közintézeteknek megengedheti, hogy a földmivelésügyi miniszter által megjelölt törvényhatóság, járás, rendezett tanácsu város vagy község területén az 1915. évi szeptember hó 15. napjáig, illetőleg a nevezett miniszterek által egyetértve esetleg megállapítandó későbbi határidőig — akár rendes képviselői szerveik, akár megbízottak által — a termelőktől elővétel vagy készáruvétel útján az 1915. évi termésből annyi búzát, rozst, kétszerest, árpát és zabot vásárolhassanak, mint amennyi terményre az ellátandó személynek (lakosság, alkalmazottak, szövetkezeti tagok, ápoltak, növendékek, letartóztatottak stb.) élelmezésére a jövő 1916.

évi augusztus 15. napjáig előreláthatólag szükségük lesz. Az ilykép fedezendő szükséglet mennyiségét a belügyminiszter állapítja meg.

Egyéb közérdekű és kivételre szánt vásárlásokról a kereskedelemügyi miniszter gondoskodik a Haditermény értékesítő társaság útján. Ez a társaság 5 százaléknál többet nem kereshet. Az ország egész területén vásárolhat. Kölcsönök után 1 %, százalékkal többet számíthat, mint amennyi az osztrák-magyar bank váltóleaszámítási kamatlábja. Az 5 százaléknál nagyobb keresetet a kormány közölkökre fordítja. A vételár a szállítás idején, érvényben levő maximális ár.

A rendelet áthágását két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedő bírsággal büntetik. A külföldről való behozatalhoz és a megfelelő értékesítéshez a kereskedelemügyi miniszter engedélye kell.

A másik rendeletben a kormány mint alapító felhívást bocsát ki a Haditermény részvénytársaság részvényeinek jegyzésére. Az alapítási tervet szerinti a vállalat tárgya: mezőgazdasági terményeknek vagy ilyenekből „akár a társaság által, akár mások által” előállított gyártmányoknak a magyar királyi kormánnyal létesítendő megállapodások szerint az alakulás idejében folyó háború folytán közérdekből szükségessé váló beszerzése, tárolása és forgalombahozatala. A társaság mindennemű ügyleteket és vállalkozásokat létesíthet, amelyek az említett célokat előmozdítani hivatottak. Az alaptőke 20.000.000 koronát tesz és 2000 darab egyenként 10.000 korona névértékű részvényre oszlik. A részvényekre az aláírással egyidejűleg a névérték 30 százaléka, azaz részvényenként háromezer korona készpénzben befizetendő. Az igazgatóság elnökét és tagjait a minisztérium nevezi ki. Kikötetnek és az alapszabályokba felveendőek lesznek a következő határozmányok: a) Az évi osztalék a befizetett részvénytőke öt százalékát nem haladhatja meg. b) A felszámolás befejeztével a társaság terheinek fedezése és a befizetett alaptőkének visszafizetése, valamint a befizetett alaptőke összeg után a tényleges befizetésektől a visszafizetésig folyó — a kifizetett osztalékok által nem fedezett — évi öt százalékos kamatoknak megtérítése után fennmaradó felesleg a minisztérium által megjelölendő közölkökre lesz fordítandó. Az aláírás zárideje 1915. június 24. napjának délutáni egy órája. Tulajegyzés esetére az alapító fentartja magának az egyes részvényjegyzéseknek saját belátásához képest való lezállítását vagy visszautasítását. A részvény-aláírók tudomásul veszik, hogy az alakuló közgyűlés 1915. évi június 26-án déli 12 órakor Budapesten a magyar királyi kereskedelemügyi minisztériumban fog megtartatni. Az alapítási tervetben körülírt részvénytársaság alaptőkéjének felét az állam fogja jegyezni.

Az alaptőke másik felére aláírás nyitattik melyben résztvehetnek: törvényhatóságok, rendezett tanácsu városok, szövetkezetek, gazdasági vállalatok, gabonakereskedők, gabonakereskedéssel iparszerűen foglalkozó vállalatok, malom és más ipari vállalatok. részvényaláírás 1915. június 21-től bezárólag 1915. június 24-ig naponként délelőtti 9 órától délutáni 1 óráig eszközölhető Budapesten, 1 m. kir. postatakarékpénztárnál.

Egy harmadik rendelet végül kimondja, hogy a vámról malmok tekintetében megállapított rendelkezések hatályaon kívül helyezhetnek és a vámról malmok eszentul búzát, rozst szabadon örölhetnek és az öröltető el nem köteles árpát vagy tengerit őrlés végett egyidejűleg magával hozni, vagy a vámról malmotól beszerezni.

Maximális élelmiszer-árak az aradi piacon.

(Green főkapitány hirdetménye. — Aradon a legdrágább a hus az egész országban. — Városi tojás árusítás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Az aradi piac drágaságát máris jelentékeny mértékben megszüntető rendőri intézkedések holnap a pénteki hetivásáron lesznek érezhetők egész hatásukban. Az az árszabályozó munka, amelyet a rendőrtisztviselők a piacon végeztek, most már eléggé normálissá, a hadi viszonyok közt elviselhetővé tette az árakat és Green Nándor főkapitány már gondoskodott arról is, hogy a hatóságok által ellenőrzött árakról mindenki tudomást szerezhessen. Időig ugyanis a piaci felügyelettel megbízott rendőrtisztviselők igyekeztek megtartani az úszorákról jócskán leszorított árakat és erőiesen léptek föl a suttomban drágító kofák és árusok ellen, de a nagyközönségnek nem volt alkalma, hogy bármely pillanatban tudhassa: erre vagy amarra az élelmiszerekre, melyek a hatóság által megengedett árak, nem követel-e túlzottan sokat valamelyik rendőrszem elől elbújt kofa. Egy heti állandó ellenőrzés alatt most már meglehetősen kialakultak a piaci cikkek mérsékelt árai és pénteken hajnalban a Szabadságtéren megjelenik Green Nándor főkapitány aláírásával az élelmiszerek maximális árát hirdető tábla. A főkapitány nyomtatékosan figyelmeztet ebben a hirdetésben mindenkit, hogy a megállapított áraknál magasabbak nem követelhetők. Azok, akiket esetleg egyes árusok a felsorolt élelmiszerekért magasabb ár követelésével igyekeznének megzsarolni, forduljanak nyugodtan és bizalommal a piacon szolgálatot teljesítő tisztviselőkhez és rendőrökhez, akiknél a közönség minden panasza meghallgatásra és elintézésre talál.

Az aradi piac első közzétett hatósági árai a következők:

1 liter tej	—30 fillér
1 liter tejjel	1-60 fillér
1 liter oltott tej	—64 fillér
1 darab tehénturó	—10—0-16 fillér
1 kiló tehénturó	—80—1— fillér
1 kiló vaj	5-20—5-40 fillér
1 darab tojás	—10 fillér
10—12 darab kalarábé	—20 fillér
1 darab tök	—40—80 fillér
1 kiló zöldbab	—60—70 fillér
1 kiló savanyúkáposzta	—80 fillér
1 kiló burgonya	—12 fillér
1 liter burgonya	—10 fillér
1 darab zöldborsó	—04—06 fillér
1 darab uborka	—06—20 fillér
1 kiló vöröshagyma	—80 fillér
1 fej saláta	—01—04 fillér
1 fej káposzta	—08—08 fillér
1 liter zöldborsó	—48 fillér
1 csomó zetek	—04 fillér

Kenyér:

1 kiló hatósági	—42 fillér
1 kiló péknél	—44 fillér
1 kiló vizonteljesítésnél	—48 fillér

Hús:

1 kiló disznó karcj	4-20 korona
1 kiló disznóhús	4— korona
1 kiló disznózsir	5— korona
1 kiló hús	5— korona
1 kiló marhahús	4-20—5— korona

Neuman-féle marhahús:

1 kiló pecsényehús	7— korona
1 kiló levesthús	6-50 korona
1 kiló szegye	6— korona

Nem Neuman-féle marhahús:

1 kiló pecsényehús	3-80 korona
1 kiló levesthús	3-40 korona
1 kiló szegye	3— korona

A főkapitány árjegyzékéből a baromtiárak elmaradtak, a mi azzal magyarázható, hogy a baromtiárak tekintetében eddig nem sikerült a kívánatos eredményt elérni és a főkapitány nem akarja azt, hogy a mai — a jelenlegi viszonyok közt is feltétlenül túl magas — árakat a hatóság elfogadhatóknak jelezze.

Nagyon tanulságos része a piaci árjegyzéknek a húsarakat feltüntető. Már magában véve az is jellemző, hogy a Neuman-féle és a nem Neuman-féle jelzésű húsarak között kilencven—száz percent az árkülönbözet. Az olcsóbb fajta húst remélhetően azonban ki kell ábrándítani: valószínű, hogy Aradon csak hét koronás húst lehet kapni, mert a tegnap vázolt négy Neuman-féle marhán kívül nem történt két napon keresztül marhavágás.

Egyébként Budapest és egyéb vidéki városok (alighanem az aradi árszabályozó bizottság elleni rosszindulatból, — azért, hogy bebizonyítsák: mégse drágább máshol a hús, mint Aradon) egyre alább szállnak a húsarakkal. Nagyon tanulságos elolvasni a főváros legújabb húsarjegyzékét:

Marhahús: vesepecsenye 1 kilogramm 5-80 korona; hátzsin, rostélyos, felsál 5 korona; marhanyelv pácolt vagy füstölt 4-60 korona; levesthúsok: lapocka, tarja, fartó egy kilogramm 4-60 korona; marhaszegy 4 korona; levestcsont 40 fillér; máj, lép, vese 80 fillér; borjútüdő 1-80 korona, borjumáj 2-50 korona, borjufej 1 darab 2 korona; olvasztott marhahagyma 3 korona.

Sertéshús: sertéskaraj 1 kilogramm 4-80 korona, füstölt oldalas 4-60 korona, hús 4-52 korona; zsir, szalonna 4-32 korona, füstölt szalonna 4-32 korona, zsir 4-50 korona, sertésköröm 1 korona; vese-velő 1-60 korona; máj, lép, vese 1-20 korona; tüpörtyű 1 kilogramm 1-40 korona.

Budapestben tehát a legelsősorúbb hús a vesepecsenye is 1-20 koronával olcsóbb, mint az aradi hús, a rostélyos, felsál, hátzsin pedig, amit Aradon ugyancsak hét koronáért árusítanak két koronával olcsóbb a fővárosban. De kitérünk az aradi „húsaraszabályozások” anynyissor hangzottatott drágító tendenciájára abból is, hogy a fővárosban (aradnál drágább viszonyok közt) a zsir, a szalonna, a hús olcsóbb, mint Aradon. És amikor Budapestben 4 korona 32 fillér ma a zsir kilója, akkor készült száz-ezer korona városi pénzt elpocsékolni az aradi árszabályozó bizottság kilónként öt koronás zsir céltalan összevásárlására!

Nagyváradon a hatóság a következő húsarakat publikálta ma:

Zsir és szalonna:

1 kiló sertésszir	5 kor. 10 fill.
1 kiló zsirszalonna	4 kor. 10 fill.
1 kiló hús	4 kor. 90 fill.

Húsfélék:

1 kiló marhahús	5 kor.
1 kiló borjúhús hátulja	5 kor.
1 kiló borjúhús eleje	4 kor. 60 fill.
1 kiló sertéshús	4 kor.

Tehát a marhahús és sertéshús ott is olcsóbb, mint Aradon, de olcsóbb a szalonna is, a hús is, csupán a zsir drágább 10 fillérrel.

A húsarak leszállítása érthető is, mert az előmarha ára (ahol mesterségesen nem drágítják) lezáll. Így például a hódmezővásárhelyi piacon tegnap felhajtottak 279 darab sertést, 42 marhát, 64 lovat, 36 juhot. A hizott sertés ára 280—300 fillér, a vágó marha 180—200 fillér, a borjú 190—210 fillér, a juh 116—130 fillér, a bárány 154—160 fillér volt.

Az aradi piacnak pénteken azon a közönség számára kevésbé észrevehető körülményen kívül, hogy csak a főkapitány által kiadott igazolvánnyal bíró egyének vásárolhatnak össze viszontelárusítás céljára élelmiszereket, még egy nevezetessége lesz. Green Nándor főkapitány, aki kezdettől fogva gyakorlati szempontokból foglalkozott az aradi piac bajjaival, nem éri be azzal, hogy az árakat tisztviselői közbelépésével szabályozza. Előterjesztést tett Varjassy Lajos polgármesternek, hogy bocsáson rendelkezésére elegendő összeget tojás beszerzésére. Moldován Ödön rendőrhadnagy ugyanis, mint a piaci viszonyoknak évek óta alapos ismerője, nagyobb mennyiségű tojás és jó tojás megszerzését tette lehetővé. A polgármester hozzájárulásával a főkapitány négyezerháromszázhusz darab tojást vásároltatott és ezt a tekintélyes mennyiségű tojást holnap piacra dobják, természetesen a hatóságilag megállapított tíz filléres árban. A városi tojást a két hatósági élelmiszerüzletben és azonkívül a piacon is árusítani fogják.

Az aradi posta háborus nehézségei.

(Lassúság a táviratok felvételénél. — Burger György főnök nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 17.

A legutóbbi időben egyre hangosabban nyilvánul meg a közönség sugallódása az aradi táviróhivatal feladási osztályánál tapasztalható lassúság, nehézkesség miatt. Míg fent, a táviróhivatalban alig érezhető a háboru hatása, addig lent a felvételi osztálynál, amely direkt érintkezésben áll a közönséggel, nagymértű hiányok tapasztalhatók. Mi jól tudjuk, hogy a bajt nem a szolgálattevő tisztviselő lassúsága, hanem a rémesen megnövekedett forgalom idézi elő. Van rá eset, hogy egy-egy táviratfeladó 20—30 percig is ácsorog a kis ablak előtt, míg rákerül a sor.

Ma beszéltünk ez ügyben Burger György főfelügyelő, postafőnökkel és ama véleményünknek adtuk kifejezést, hogy a megcsappant telefon-forgalom folytán folszabadult munkaerőket talán be lehetne osztani a táviratfelvétel osztályához.

A főfelügyelő a következő kijelentéseket tette:

— Magam is tapasztalom, hogy a táviratfelvétel nehézkes és lassú. Ennek az az oka, hogy a telefonkorlátozás miatt nagy a forgalom a sürgönyhivatalban, a táviró legutóbbi részleges korlátozása pedig még jobban megnéhezíti ezt a felvételi munkát. Tapasztalatból tudom, hogy nálunk még jobbak e tekintetben az állapotok, mint például Nagyváradon, ahol pedig az igazgatóságunk székel. Legutóbb Nagyváradon voltam és táviratot adtam föl. Teljes egy óra hosszáig vártam, míg végre meguntam ezt és egy másik ablaknál ülő tisztviselőnek bemutatkozva arra kértem: vegye át tőlem a táviratot és az érte járó pénzt tessék elhinni, még az a esoda, hogy így állunk. Hiszen hatvan alkalmazottamat vitt el a katonaság és közülük huszonöt tisztviselő

ast mondhatnám, hogy a legjobb munkások hadi postai szolgálatot teljesítenek. A közönség a háboru alatt mérsékelje igényeit és ne kívánja, hogy ugyanúgy szolgálják ki, mint békéidőben.

— En különben igyeksem a lehető legrövidebb idő alatt segíteni a mostani nem kielégítő állapoton. Már engedélyt kaptam, hogy új tanfolyamot nyissak és ezen vagy tíz új tisztviselőt próbálunk kioktatni a teendőkre. A kioktatásuk azonban el fog tartani vagy húsz napig. Ha a tanfolyamot befejeztük, nyerünk tíz új munkásról. Az egyiket megpróbálom a táviró felvevő osztályhoz beosztani és így ketten dolgoznak majd ott. Az is nagy baj, hogy rendkívül szűkek a hivatali helyiségeink és még ha volnának is embereink, nem tudnánk megfelelő jó beosztást találni számukra.

Balkán-szövetség — normális időkre.

(Görög-román-szerb megállapodás. — Előrejeltenek a ruszofilek.)

Távlati tudósítás.

Bukarest, június 17.

A Dimineasta mai száma közli a Szalonikiben megjelenő Nea Alitia érdekes cikkét Románia kényes politikai helyzetéről.

A görög lap mindenképp megállapítja, hogy létezik egy román-görög-szerb megegyezés, amely azonban adott viszonyok között egészen illuzórius.

— Románia mai helyzete — írja a Nea Alitia — nagyon kényes. Ő az üllő és a kalapács között van. Egyrészt a négyes szövetség meginvitálja, hogy csatlakozzék hozzá, másrészt az osztrák-magyar-német blokk a semlegességének fenntartását kívánja. Románia semmi bizalommal sem lehet Oroszország iránt, amely ezernyolcszázhetvennyolcban olyan csúful kijátszotta, amennyiben egyszerűen ellopta tőle Besszarábiát, amelyet kizárólag románok laktak. Ennek a keserű emlékét Románia soha nem felejtetheti el.

— Igaz — folytatja a görög újság — hogy a balkáni egyensúly fentartására megegyezés jött létre Románia, Görögország és Szerbia között, ez a megegyezés azonban csak normális időre vonatkozik. A megegyezés főpontja az, hogy Szerbia és Görögország kötelesek Bulgáriát megtámadni, ha ez csapatait Románia ellen küldené azért, hogy a Dobrudzsát visszavegye tőle. Ha azonban Románia csak azért szállna harcba, hogy területeket elfoglaljon, hogy növelje területét és lakosságát, akkor jöhet a balkáni egyensúly megbillenése, Görögország nem léphetne fel Bulgária ellen.

Románia — fejezi be cikkét a görög újság — jól tudja, hogy ezt a kérdést nem lehet másképpen elintézni és éppen ezért, dacára azon óhajának, hogy ő is táncba lépjen, kényszerítve lesz semlegességét a háboru végéig fentartani.

Bulgária nem lép akcióba.

Bukarest. Az egyik bukaresti újság jelent: Amint illetőkes helyről értesülünk, Bulgária magatartása véglegesen meg van határozva. Az entent minden kísérlete, hogy Bulgáriát az oldala mellé vonja, eredménytelen maradt. A Duna déli partján lévő királyság, ma jobban mint valaha, megvan arról győződve, hogy nemzeti ideálját, Macedónia bekebelezését csak a központi hatalmak győzelme által érheti el. Éppen ezért Bulgária azon napig megfogja őrizni jóindulatu semlegesség-

gét Ausztria-Magyarország, Németország és Törökországgal szemben, amely napon elérkezettnek látja az időt Macedónia megszállására. Egyebekben úgy látszik, hogy az entent már meggyőződött róla, miszerint ki van zárva annak a lehetősége, hogy a bolgár királyságot maga mellett akcióba vonja és éppen ezért ezíránt már nem is tesznek lépéseket Szófiában.

A román ruszofilek Bratianu ellen.

Bukarest, június 17. Az Actiunea Nationale konkolyhíntései, hogy Romániát a központi hatalmak ellen egy kockázatos, sőt Romániára nézve bizonyára végzetes háboruba belesodorják, ugylátszik, eredményteleneknek látszanak. Erre vall legalább ennek a ruszofil szervezetnek legújabb határozata, amelyet a liga végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén hozott.

Ezen az ülésen ugyanis, hosszabb vita után elhatározták, hogy végleg megvonják bizalmukat Bratianu miniszterelnöktől. A liga azután megbízta Take Jonescut, Filipescut és Delavranceát, hogy intézzenek egy kiáltványt a nemzethez. Azonkívül megválasztottak egy bizottságot, hogy dolgozzon ki egy küzdelmi programot, amellyel Romániát a háboruba bele lehet kényszeríteni.

H I R E K.

— Kitüntetés. A király Bobori György dr. 12. huszárezredbeli főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a signum laudis adományozta.

— Obrincsák ezredes áthelyezése. Obrincsák István honvédezredes a gyulai honvédezred pótkeretének parancsnoka tegnap átvette a nagyváradi katonai állomásparancsnokság vezetését. Ugyancsak Obrincsákot bízták meg a nagyváradi 4-es pótlászlóalj parancsnokságával.

— Az első közgazdasági mérnökök. Steiner József ismert aradi műépítész tegnap a budapesti József műegyetemen kitűnő sikerrel tette le a közgazdasági szigorlatot és így a közgazdasági tudományokból oklevelet nyert. Már évek előtt megszerzett építészeti oklevele alapján Steiner József és vele együtt közgazdasági szigorlatot tett társai elnyerték a közgazdasági mérnök címet és a szigorlat letétele után a műegyetem rektora és dékánja a tanári kar jelenlétében ünnepélyesen közgazdasági mérnökké fogadta őket. Az új intézmény hivatala lesz a háboru után remélhetőleg fokozottabb mértékben meginduló nemzetgazdasági fejlődésben tevékeny részt venni és Steiner József, valamint többi közgazdasági mérnök társai mint az új mérnöki kar első pionirjai lépnek be a küzdelembe.

— Háborus adóelengedés. A hivatalos lap mai száma közli a pénzügyminiszter utasítását az 1915. XIV. t. cikknek a földóra vonatkozó intézkedéseinek végrehajtása iránt. E rendelkezés szerint adóelengedésnek van helye, ha a hadiállapotról folyó hadműveletek következtében a földbirtok termésében egyharmad, vagy ezt meghaladó károsodás állott elő; ha a hadiállapot következtében a földbirtok a tényleges birtokos, illetve haszonbérlet mulasztása nélkül akként maradt műveletlenül, hogy egyharmad, vagy ezt meghaladó károsodás mutatkozik; ha a földbirtok termésének betakarításánál a hadiállapot folytán a tényleges birtokos, illetve haszonbérlet mulasztása nélkül beállott akadályok egyharmad vagy ezt meghaladó károsodást okoztak.

— Aradi tengerész a Viribus Unitison.

A monarchia egyik legújabb hajóján, a Viribus Unitis fedélzetén teljesít szolgálatot egy aradi tengerész is: Paál Árpád, aki formeister az egyik hajóágyunál. Paál édesapjának, Paál Gyula aradi lakosnak érdekes levelet küldött a hajóról. Az aradi tengerész leveléből az őszinte lelkesedés hangzik ki.

— Várt soraitokat megkaptam, — írja Paál Árpád. — Megnyugtató némileg, hogy türelemmel viseltek a sors nehézségeit. En is kérlek: ne csüggedjétek, hisz ha még annyi ellenség is jönne ránk, akkor se győzhetnek le bennünket. Látjátok a sok gyávát, mind reszketőlünk és ép azért lehetett őket pénzért megvenni, mert félnek a hatalmunktól. Szerettek volna széjjel tépni bennünket a gyávák, de drága lesz nekik nagyon és keserves. Itália, az esküszegő kívárta, hogy gyengüljünk el és akkor jön ellenünk a gyáva, de csalódott, mert mi csak erősebbek lettünk, ha számban nem is, de lélekben százszor, ezerszer erősebbek. Igen atyám, mi is méltók leszünk a többi bajtársakhoz. Már voltunk náluk, egy néhány erősített kikötőjüket meglátogatni. Pünkösdi reggel piros volt nekik, de nem a rózsától, hanem a lövedékeink okozta vértől és tüztől. Atyám mondhatom, mióta itt vagyok, most voltam a legboldogabb, mikor az első 305 cm-es lövedéket az olasz csizmába eresztettük, hogy robbanjon széjjel a csizma népével együtt. Borzasztó tüzet zúdítottunk rájuk, melyet itt nem írhatok, de az újságok legközelebb fognak bőven írni a felől. Történt meg egyébb is, ami be fogja bizonyítani, hogy az olasz tengerész és tűzérők a világ leggyávább katonája. Most ennyit, én magam egészséges vagyok és bizom a hadak urában, hogy minden óhajotok teljesedni fog.

— Főcímelték a katonailag rekvirált élelmicikkek árát. A honvédelmi minisztérium rendeletet adott ki, amellyel felemeli a katonaság részére rekvirált élelmicikkek árát. A hadsereg ugyanis a szükséges élelmiszereket, ha másképpen nem tudja beszerezni, rekvirálja. Minthogy e cikkek ára tetemesen emelkedett, a miniszter újabb rendelet kiadását látta szükségesnek. A díjazás nem egységes, vidékenként magasabb vagy alacsonyabb. A középértékek emelkedése a következő: étel vágómarha ára eddig elősúlyban 90 fillér volt, most 1 korona 55 fillér, a télen elősúlyban 1 korona 80 fillér; a juhhus (egy métermázsas elősúly) eddig 50, most 70 fillér; a sertés ára eddig 1 korona 30 fillér; most 2-60-3- korona; a kecskehus 60 fill. maradt; trias hus kivágott állapotban, marhahusnál 1 kor. 80 fillérről 2 korona 50 fillér, juhhusnál 1 korona 35 fillérről 1 korona 60 fillérre, sertéshusnál 1 korona 60 fillérről 2 korona 50 fillérre; szalonna 2 koronáról 4 korona 10 fillérre, disznózsír 2 korona 10 fillérről 4 korona 50 fillérre; vaj 3 korona 50 fillér; zsír 46 fillérről 1 korona 25 fillérre, árpakása 40 fillérről 70 fillérre, bab 35 fillérről 78 fillérre, lencse 70 fillérről 1 korona 40 fillérre, borsó 45 fillérről 1 koronára, makaróni 1 korona 20 fillérről 1 korona 50 fillérre, krumpli 8 fillérről 12 fillérre, friss főzelék 22 fillérről 31 fillérre, kávé mázasánként 320 korona, hagyma 16 fillérről 44 fillérre. A bor megmaradt literenként 1 korona, emelkedtek azonban alaposan a takarmánytélék: széna 9 koronáról 11 koronára, tengeridara 21 koronáról 29 korona 80 fillérre, korpá 12 koronáról 25 koronára. A kemény tűzifa ára 14 korona 20 fillér. Ez az ármegállapítás gondos számítás eredménye és mindenestül örvendetes, hogy legalább a hadsereg aránylag okosán járhat élelemhez.

— A gépüzemigazgató a vízvezetéki mizériákról. Zádor Imre gépüzemigazgató a villamos-bizottság mai ülésén rendkívül tartalmas beszédben foglalkozott a városi fővezetékkel s ennek kapcsán szóvá tette a vízvezeték ügyét is. Amint kifejtette, az aradi vízvezeték rendszere olyan, amilyent legutóbb tett tanulmányutja alkalmával seholsem látott, elavult módszer. Aradon a vizet kutakból komprimált levegővel hozzák fel tartályokba, ahonnan szivattyukkal nyomják tovább. Hyen üzemnél üzemnehézségek két féle módja állhatnak elő, vagy a kompresszoroknál, vagy a szivattyuknál.

— Nálunk, sajnos, — mondotta a gépüzemigazgató — mind a két hiba meg van. A rendkívül drága sűrített levegős módszerrel nem tudunk elég vizet felhozni a tartályokba s a szivattyuk is rozogák már. Ezért vált szükségessé az az intézkedés, hogy éjszakára a vízvezeték lezárjuk. Szó sincs róla, ez veszélyes, de más mód nem áll rendelkezésre máskülönben esetleg az egész városban vízhiány állna elő, ami meg nem bocsátható volna. Különben térszerte, vagy sebesültállításoknál egy telefonszálra azonnal megnyitjuk a csapokat. Gondoskodnom kell azonban arról, hogy ezek a mizériák megszűnjenek s erre vonatkozólag propositiót is készítik már. Szükség esetén új kutat furatunk, amely tekintettel az ügy sürgős voltára, tízenöt nap alatt kész is lehet.

A bizottság élénk tetszéssel fogadta a gépüzemigazgató előterjesztését.

— A piaci drágaság és a konyhapénz. (Még egy probléma.) Panaszos levél. Igen tisztelt szerkesztő ur! A piaci drágaságról a lap hasábjain napról-napra terjedelmes cikkek jelennek meg. A drágaság oka és annak megszüntetésére vonatkozó üdvös reformok már ismeretesek, ahhoz hozzászólni nem kívánok. Más szempontból óhajtok eme aktuális kérdéssel a — szerkesztő ur engedelmével — röviden foglalkozni. A mióta ugyanis a drágaság hivatalosan megállapított (ne tessék félreérteni, tudom én, hogy ezt nem a közéletmészési bizottság mondta ki, hanem a szomorú tények — főként a feleségem — bizonyítják) a háztartási budget teljesen felbomlott, vagyis a feleségem kijelentette, hogy kevés a konyhapénz. Itt a baj, mivel a piaci cikkek maximális ára nincsen hivatalosan megállapítva, az ember nem tudja, hogy a konyhapénzt — elsősorban feltéve, ha van miből — hány %-kal emelje? Így nagy a kockázat. A piaci kofa kérhet pl. egy pár rántanivaló csirkéért 2.60-3.60-ig, ha most, tegyük fel 1 koronával felemelem a napi konyhapénzt, a csirke ára akkor is 3.60 koronába számolódik el, ha tényleg csak 2.60 koronába került... Engem ez esetben két rendbeli károsodás ér. És pedig: 1. a kofa 2.60 koronáért csak hirtvány sovány csirkét ad el, 2. egy koronát pedig, ráfizetek a feleségemnél. Eddig csak a kofa keresett, ez után a feleségem is. Ne tessék erre azt felelni, hogy ebben a háborús világban nem muszáj csirkét enni, akkor nem leszek becsapva. Ez csak egy példa volt, mert majorság már 10 hónapja egyáltalában nem került az asztalra. Ezen tessék segíteni! Igen fontos probléma. Külön háboru ez az itthon maradt nyomorult, vagy ha jobban tetszik nyomorék családapák részére és ha e „kijátszást” nem fogják sürgősen orvosolni, úgy mint a hősök a harcúterren, mi idehaza a Szabadság-téren fogunk elvérezni... Soraim közléséért köszönetet mondva vagyok kiváló tisztelettel: Egy magyarsított. (Ezelőtt Fleischmannak hívtak.)

— Aresés a bécsi sertés piacon. Bécsből jelentik: Az utóbbi időben a hizott sertés kisebb keresletre talált, úgy, hogy a sertéspiac nagyon ellanyhult és az árak is jelentősen csökkentek. Az előző heti piachoz képest 80-90 filléres áresés mutatkozik, úgy, hogy előreláthatólag a kicsiben való eladásnál is érvényesülni fog a kedvező áralakulás. A fogyasztók körében már mozgalom indult meg, hogy az árakat minél előbb lecsorítsák.

— Istálló az udvaron. (Panaszos levél.) A Bookó-utca 8. számú ház udvarára föl kell hívnom ezúton a tisztí orvosi hivatal és a rendőrség figyelmét. Az udvaron állandóan marhákat tartanak, holott van erre a célra berendezett istálló is a házban. El lehet képzelni, hogy milyen állapotok vannak az istállóra lett udvaron és hogy mit kell kiállni a környéken lakóknak. Sokat olvastam a járványok megelőzésére tett óvintézkedésekről: azt hiszem beleillene ezek sorába ennek a veszélyes állapotnak a megszüntetése is. Tisztelettel: egy szomszédban lakó.

— Izr. istentisztelet. A templomi előjáróság ezennel közölni teszi, hogy a péniek esti istentisztelet — további intézkedésig — 7 órakor kezdődik.

— Gyermekkocsik legnagyobb választékban Fischer áruházában a Szabadság-téren. Összeesukható nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Kérném a cégre figyelni. Fischer áruház a Szabadság-téren. 227

— Kölcshonkönyvtári újdonságok Krausz Paulinnál. (Színházépület.) 247

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkori a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Oh ez az Emil. (Szenzációs két nagy sláger az Urániában.) A színház tegnapi bemutatója a derékszezon nagy műsorait jutatta a közönség eszébe. Két hatalmas slágerrel kedveskedett a színház közönségének, melyek mindegyike véges-végig a legkellemesebb szórakozást nyújtotta nézőinek. A drámai sláger, a szikra, a női szív legrejtettebb érzéseit tárja élénk, egy szerető feleség, szerető anya története ez, ki borzadva gondolt a bűnre, de a szerelmi boszu már majdnem őt is a lejtőre sodorja. Kis leánykája visszatartja őt, az asszony megbocsájt és továbbra is becsületes marad. Remek drámai jelenetekben bővelkedik e kép, melynek szentimentalizmusa élénk hatást gyakorolt a bemutató közönségére. — Hangos kacaj kísérte a műsor másik slágerét. Humor, ötlet, szellem, kacagató helyzetek peregnek le a filmen. — Három napi egyes, katonai vigjáték, legközelebb a Urániában. 5

* Hebbel szenzációs drámája az Apollóban. (Mária Magdolna pént. ki premiérja.) A kinematográfia fellendülésének tagadhatatlanul vad hajtsái is vannak, de a mozi antikultur ellenségei sem vitathatják el a mozi fejlődésének egészséges kiépülését. Ott, ahol a komoly

irodalmat vonta magához a kinematográfia, a legragyogóbb kultursikerei voltak a mozinak s a nagy néptömegeknek olyan kincseket ajánlódzkodott, amelyeket megszerezni más úton alkalma nem lehetett volna sohasem. Ezek közé tartozik a Messter-filmgyár legújabb klasszikus irodalmi alkotása. Hebbel Frigyes egyik legértékesebb drámájának. Mária Magdolnának filmre való átdolgozása. Hebbel hatalmas drámája műsem vesztett szépségéből, sőt a darab megkapó meséje a Messter-filmgyár művészi feldolgozásában tökéletesebben jut kifejezésre. Ritkán volt olyan egyszerű eseménye a mozinak, amilyen Mária Magdolna. Hebbel drámájának premierjét pénteken tartja meg az Apolló-színház pompás új műsor keretében. 3

* Attak. (Katonai mozi-szkeces az Urániában.) A színház szombaton és vasárnap egy értékes aktualitást mutat be, mely az Omniában zenitelt házakat vonzott. A szkecesben elsőrangú budapesti színészek működnek közre.

A legsúlyosabb vádból fölmentő ítélet.

(Anyja és fia.)

Az Aradi Közlöny közlőjétől.

Szeged, június 17.

Popovics Lyubomir erdővégi tanító augusztusban bevonult a 26. honvéddalozegredhez. Ősszel már harcolt Szerbiában, december 4-én megsebesült Aranyelovánál. Mellén súlyos sebet ütött a szerb golyó. Nagykikindára került kórházba. Hazulról, a kis szerémségi faluból megható levelet íratott neki a kórházba édesanyja. December 30-án azt írta az asszony, hogy „Drága jó fiam, álomban mindig téged látlak!” „Hogy tűnne el a föld színéről az az átkozott Szerbia!” A másik levélben, amelyet január 4-én írt, megszólalt az anyai szív aggodalma. Arra kérte a fiát, hogy tegyen meg mindent, legalább még néhány hónapig maradjon a kórházban. Szimuláljon, mondja, hogy a fegyvert nem bírja a keze, használjon föl egy ötvenest vagy még többet is ha kell.

A levelek nem jutottak a sebesült katonához. A kórházban elkobozták a fia életéért aggódó anyja intim írásait. Sőt vizsgálatot is indítottak Popovicsné ellen, esküvel fogadott katonai szolgálati kötelesség megszegésére való csábítás büntetése miatt. Az asszonyt vizsgálati fogságba helyezték, öt heti fogság után azonban szabadon bocsátották.

Ma ítékezett ebben az ügyben a szegedi honvéd hadosztálybíró Papp Vencel alezredes elnöklésével. A tárgyalást Szerdahelyi László dr. alezredes-hadbíró vezette, a tanácsban résztvettek Marinkovich Rezső, Savay Lajos századosok, Burian Géza főhadnagy. A vádat Szende Vilmos dr. főhadnagy-hadbíró képviselte, a vádlottat Papp Tivadar dr. főhadnagy védte.

A tárgyaláson ismertették a vádiratot, amely a katonai büntető törvénykönyv 317. paragrafusába ütköző büntető elkövetésével vádolja az asszonyt. Ez a vádpont halállal, vagy öt-tíz évi börtönnel bünteti Popovicsné bűncselekményét. Radin Milivoj tolmács útján hallgatták ki a horvát vádlottat, aki vallomása szerint csak arra akarta kérni a fiát, hogy menjen haza, vagy ameddig lehet, maradjon a kórházban, gyógyuljon meg teljesen. Föl-

tette egyetlen fiát, a múlt évben halt meg a mási fia. A férje nyugdíjas pénzügyőr, harminc évig volt az állam szolgálatában, mint katona résztvevett a boszniai hadjáratban.

Kihallgatta a hadbírószak a vádlott asszonyt is, aki most már tizedes. Még most is látható rajta a seb, nem teljesíthet szolgálatot.

— Anyám szavaira — mondta — úgy sem adtam volna semmit. Tudom a kötelességemet.

A tárgyaláson Szende Vilmos dr. ügyész módosította a vádat a 315. paragrafusra, amely a halálbüntetés, vagy a súlyos börtön helyett csak néhány hónapi fogházbüntetést jelent. A bíróság belátása szerint egy-két hétre is lefokozhatja a büntetést, Papp Tivadar dr. védő a vádlott fölmentését kéri. Az anyai szív aggódalma fia életéért nem büncselekmény, azt nem lehet börtönnel sújtani.

A bíróság rövid tanácskozás után fölmentette az asszonyt, aki meghatottságában nem tudott szólni, csak kezét összekulcsolva hálálkodott a katona-bíróknak, akik az ítélettel valóban humánus érzésről tettek tanúságot. Az ügyvédség semmiségi panaszt jelentett be a fölmentés miatt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gyorsított bünvádi eljárás. A hivatalos lap mai száma közli a minisztérium rendeletét a gyorsított bünvádi eljárás módosított és kiegészített szabályainak életbeléptetéséről. Együttal közli a hivatalos lap az igazságügy-miniszter rendeletét, mely a gyorsított bünvádi eljárás rendes és rögtönbírói szabályait állapítja meg. A gyorsított bünvádi eljárás az aranyosmaróti, beregszászi, besztercei, beszter-

cebányai, brassói, csikazeredai, dési, dévai, eperjesi, erzsébetvárosi, fehértemplomi, fiumei, gyulafehérvári, karánsebesi, kassai, kőszívásár-helyi, kolozsvári, lőcei, lugosi, marosvásár-helyi, máramaros-szigeti, nagybecskereki, nagy-kikindai, nagyszebeni, nyitrai, panaszovai, pécsi, pozsonyi, rózsahelyi, sátorajaujhelyi, szabadkai, szegedi, székelyudvarhelyi, temesvári, tordai, trenesvári, ujvidéki, zilahi és zombori kir. törvényszékek területén levő polgári büntetőbíró-ságoknál lép életbe.

Felolvasó szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Az állomás-környéke vendéglős, kore-máros és kávézai nevében megköszönjük Dr. Vargassay Lajos ur, ker. kamarai titkárnak szívélyes előzékenységet, mellyel e hó 16-án eléje vitt ügyünk elintézése körül, érdekeink méltányos kielégítésére önzetlenül fáradt. 2188

Kitűnő tisztelettel
Horváth Sándor, Popper Károly és társai.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Június hó 18-án, 19-én
pénteken és szombaton

MESSTER-FILM:

Mária Magdolna

Dráma 4 felvonásban. Írta: Hebbel Frigyes.

Főszereplők:

Leopoldine Constantin, a Reinhart világhírű
tragikája és Erich Kaiser Fritz.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.
1921

BURGONYA

waggontételenként és mázsánként

legolcsóbban kapható

ROTH JÓZSEF,

Eötvös-utca 3. sz.

Telefon 63. sz.

Értesítés.

Van szerencsém a közönség b. figyelmét felhívni, hogy új szállítási vállalatot nyitottam.

Elvállalok mindennemű szállítást a legolcsóbb díjszabás és a legpontosabb kiszolgálás mellett. Magamat a n. 6. közönség jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Klein Sándor, Csernovits Péter-utca 20. szám.

2188

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűvel 8 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Katonadolog”
szombaton 6-kor nálam. Kézcsók. 2185

„Mikor az est”
A levelet misztifikációnak tartom, ha mégis létezik, sétáljon el a jelzett időben a közölt jellel a Batthyány-utcai Zeneiskola előtt. 2189

ELLÁTÁS.

Uri családnál
elsőrendű ebédoszt, esetleg vacsora is, havi bérletben kapható. Bővebbet Andrassy-tér 8. szám, I. emelet.

ALKALMAZÁST KERES.

Esti könyvelést,
levelezést elvállalnék. Megkereséseket „Szorgalmas munkatárs” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 2192

Deutsche Gesellschafterin
aus angesehener Familie sucht Stelle zu erwachsenen Mädchen für den Nachmittagstunden. Näheres durch die Administration des Blattes. 2168

Deutsches Kinderfräulein,
aus angesehener Familie sucht Stelle zu Kindern von 8 - 12 Jahren für den Nachmittagstunden. Näheres durch die Administration des Blattes. 2166

Német nevelőnő
uri családhoz gyermekek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2167

ALKALMAZÁST NYER.

Szobalnost

keresek. Olyant, a ki ily minőségben hosszabb ideig alkalmazásban és jó bizonyítvánnyal rendelkezik. Ajánlatok hozzám küldendők, Borossebes Bolyos József főszolgabíró. 2181

Egy

fiatal segéd, egy kiszolgáló, kettő tanuló leány és egy 4 polgárit végzett jó házból való fiú tanulóknak felvétetik, Hegedűs Gyula özvegnél. 2190

Egy intelligens kisasszony
nagyobb gyermek mellé felvétetik a nappali órákra. Cím a kiadóhivatalban. 2164

Két kis fiú mellé

14—15 éves értelmes leány felvétetik. Jelentkezhetni a kiadóhivatalban.

Tíztestőseges házmester
nagy modern házban azonnalra felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1758

Kereskedősegéd

a rőfös és rövidáru szakmából, ki a német, román és szerb nyelveket bírja, azonnali belépésre kerestetik Stefán Péternél, Perjámos. 2174

Későpkoru,

megbízható, magányos, főzni jól tudó asszony 1-ére kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2170

ÜZLETEK.

Andrassy-tér 8.

száma házban egy kisebb üzlethez — különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceget 22. szám.

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó uri szoba
Erzsébet királyné-körut 18. I. em. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 2178

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

20 darab

4—10 éves fejős tehén tíz köztük fiatal borjuval eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2184

Kóser libaxsír

6 koronáért kapható, Csizrom Józsefnél Szent Pál-n. 2. 2106

2 kerekű kézi kocsi

eladó. Rothstein Mór, Szabadságtér. 2191

Papírszalvéta

1000 darab 6 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadságtér. 781

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 68. 1706

Háztartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladók. Weitzer János-utca 3. II. 1812

Egy amerikai

arató kévekötd gép, teljesen új és egy tízenháromsoros vetőgép azonnal eladandó. Cím Puskás Gergelyné Sopron, Alsólőver 45. 2114

KÜLÖNFÉLE.

A drága oitromot

teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1—2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompásabb ízmonadót. 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kilója 2.40. Földes K. gyógyszerészár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszerészára Batthyány-utca. 12

12964—1915.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a városi tanács f. évi június 1-től kezdődő hatállyal a közfogyasztásra szánt kenyér maximális árát Arad város területén különként sütőknél 44 fillérben, vizkontelárusítóknál 48 fillérben állapította meg.

A hatósági kenyér kilogramja 42 fillér.

Az 1884 évi XVII. t.-c. 54. §-a alapján elrendelem, hogy az összes sütők és

üzletelken, illetve eladási helyeken a kenyérneműek kg.-onkénti árát kifüggeszteni tartoznak.

Aki a kenyér ár kifüggesztésére vonatkozó rendelkezésnek eleget nem tesz, az 1879 évi XL. t.-c. 137. §-a alapján 40 koronáig aki pedig a fent megállapított maximális árát áthágja, az 1914. évi L. t.-c. alapján két hónapig, terjedhető elzárással, és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatik.

Arad, 1915. június 18.

Jreén
főkapitány.

Új cukrászda.

Értesitem az igen tisztelt főgyasztó közönséget, hogy Asztalos Sándor- és Chorin Aron-utca sarkán

cukrászda üzletet nyitottam,

ahol állandóan készletben tartok mindennemű finom, friss süteményeket olcsóbban mint bárhol.

Fagylaltok: kis adag 32 fillér, nagy adag 48 fillér. Egész jeges kávé 50 fillér.

Bármely megrendeléseket pontosan eszközök és házhoz szállítok. — Szíves pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel 2172

Fejér János,
cukrász.

3918—1915. pm.

Hirdetmény.

A rokkant katonákat gyámoltó és elhelyező hivatal aradvárosi bizottságának f. hó 18-án tartott ülésén hozott határozat értelmében felhívom az Aradváros területén lakó, s gyámoltásra szoruló, mindazon volt katonákat, kik a katonaságtól mint rokkantak lettek elbocsátva, hogy a rokkant felvételi irodában (Városháza Polgármesteri hivatal) összeírás céljából jelentkezzenek.

Arad, 1915. június 14-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

Nagyszerűen bevált a harcáren küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalamecsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. cypsid

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvegje K — 30, 140, 3

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I. Elisabethstr. 3.

Hapontkénti szétküldés.

8710

Vezérszerepet töltenek be
a világhírű

TURUL-CZIPŐK

"TURUL"
CZIPŐGYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG • TEMESVÁR

A monarchia legna-
gyobb cipőgyára.

130 saját fióktelep.

200.000 pár évi gyártás.
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár:

Arad,
Minorita-palota.

578—1914. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1914. évi 1586—15037 számú végzése következtében Dr. Adelman Géza újszentannai ügyvéd által képviselt Első Újszentannai takarékpénztár r.-t. javára 6000 + 6000 korona és járulékaik erejéig 1914. évi június hó 20-án fogatatosított kielégítési

végrehajtás után le- és felülfog-
lalt és 1490 koronára becsült kö-
vetkező ingóságok u. m.: lovak
kocsik stb. nyilvános árverésen
eladatnak.

Mely árverésnek a világi
kir. járásbíró 1914. évi V.
852/2. számú végzése folytán
6000 + 6000 korona tőkekövetelés,
20% a ennek 1914. évi május hó
2-ik napjától járó 6% kamatai,
és eddig összesen 484 kor. 40 fillér-
ben bíróság már megállapított
költségek erejéig, Újszentanna

községben, végrehajtást szenvedett
lakásán leendő megtartására 1915.
évi június hó 26-ik napjának d. u.
2 órája határidőül kitéztük és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hívatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t.-c. 107. és 108. §-al értelmében
kézpénzfizetés mellett, a legtöbb-
bet ígérőnek, szükség esetén becs-
áron alul is el foghák adatni. A
helyszínére a község hátsótól lesz az
indulás.

Amennyiben az előírtaknak

ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Világos, 1915. évi június
hó 14. napján.

Thuránszky

2182

kir. bírósági végrehajtó.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az
Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Uránia Színház.

Szombaton és vasárnap

aktuális katonai moziszeccs az Omnia műsorából:

ATTAK

Szeccs 4 részben. Írta: Adorján László. Zenéjét szerzette: Kondor Ernő.

Szereplők:

Krasznay Aranka, Harmath Ilona, Décsy Alfréd, Forgács
Andor és Szücs.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,

Asztalos Sándor-utca 1-5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsi-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, össze-csukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök. 801

15521-1915.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy földmunkához értő napszámosok az aradi cs. és kir. erődítési építészeti osztálynál 4 korona napi bérrel felvételnek.

Az ezen munkára vállalkozók az aradi cs. és kir. erődítési építészeti osztálynak Munkács Mihály u'ca 5. sz. alatt lévő hivatalos helyiségében tartoznak jelentkezni.

Arad, 1915. évi június hó 15.
A városi tanács.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

895-1915. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére szükséges 350 vagon tüzfának a vasútmásról a kamarás által megjelölt helyeken való befuvározása iránt folyó év június hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 800 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártn a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a kamaránál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1915. évi június hó 14-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári rak-tára.

Gyermekkocsik nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmu- és játék-
áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

389-1915. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalok részére f. évben szükséges 1 drb. nyári atilla, 17 drb. mosó zubbony, 18 drb. mosó nadrág, 18 drb. nyári sapka szállításá iránt f. év június hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: atillánál 10 korona, mosó zubbonynál 7 korona, mosó nadrágnál 8.20 korona, nyári sapkánál 2.60 kor.

Ruha minták a városi kamarási hivatalban tekinthetők meg.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártn az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1915. június hó 14-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

„JESSY“

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde

ARAD.

Apollo mozi mellett.

8990-1915. pm.

Hirdetmény.

Az 1916. évi esküdtképes egyénekről szerkesztett kimutatást a városháza I. emeletén levő hivatalos helyiségben f. évi június hó 18 től július hó 4 ig terjedő 15 napra az 1897. évi XXXIII. tc. 10. §-a értelmében közszemlére kiteszem azzal, hogy azt bárki megtekintheti és akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasnak felvétele miatt e 15 nap alatt bárki felszólalhat. A felszólalásokra melyek fenti hivatalos helyiségben közszemlére tétel-

nek ki 8 nap alatt bárki írásban vagy szóban észrevételeket tehet.

Arad, 1915. június 15 én.

Varjassy, polgármester.

Tisztán

kezelt uradalmi tejgazdaságból

TEJ.

Kapható: Esteli fejés este 8 óra-kor. Reggeli fejés reggel 6-kor.

BAUMANN LAJOS

fűszerüzletében 2177

Arad, Damjanics-u. 1. sz.

6 gymnasiumot végzett fiatalember, aki a szünidő alatt a gyógyszerészettel foglalkozni akar, felvétetik Hajós Árpád gyógyszer-tárában.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás, kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmullik a „PEPPO“ folyadék és Peppo“ hintőpor segítségével

Szárit! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utasítással 1 korona.
Peppo-hintőpor ára utasítással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

**A szépségápolás titka a használandó
szépitőszerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt**

**Rozsnyay Serail arckenőcs
Rozsnyay Serail krémje.**

Mindekkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes areporok!!!

Próbadohoz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

ZSIR

prima, egészséges
idei disznózsir kap-
ható 10 kilogram-
tól kezdve 2147

kg-ja 4.80 K.-ért

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarok.

670. Telefon szám 670.

Permetező javítások
elfogadtatnak.

PATENT.

Egészségi
kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában
képződő mérges gázokat és egész-
ségtelen levegőt elvezetik, a fagy-
csapon alkalmazott zuhany min-
dig friss, hide levegővel hozza a
vizet érintkezésbe, miáltal a víz
is mindig friss üdítő és egészsé-
ges marad. Mivel pedig az akna
fedett, a levegőben uszkáló bakte-
riumok az aknától elzártnak és
így fertőzés alig történhet. — Az
egészségi szivattyuk télen nem
fagynak be, nyáron pedig állott
víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa al-
katrészt mellőztetik, mert ezek
viznyálka képződik ami a kolera,
tifusz és más egyéb betegségek
bacillusainak valóságos tenyész-
telepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk
átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.
Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének al-
kalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában József főherceg-ut 22.

Szakszerű írógép javító műhely

Schmotzer és Bodnár

műszerészek 2169

Arad, Perényi-utca 6. (Verzár-ház.)

Az összes rendszerű író-, számoló- sokszorosító- és
diktáló gépek javítása. Elsőrendű üzemkellékek raktáron.
Vidéki megbízások a legpontosabban intéztetnek el.

Telefon szám 833. Telefon szám 833.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

Szőrvesztő-Depilior.

E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közközi és számára.

Burgonya

waggontételenként
és mázsánként kap-
ható

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670. 1297

15310—1915. sz.

Hirdetmény

Közhírré teszem, hogy az aradi
m. kir. honvédkiegészítő parancs-
nokság a 2288—1915. sz. alatt
beküldött szemlétervezete szeri-
t az Aradon tartózkodó 1897. és az
eddig szemlékről elmaradt 1896—
1878. években született aradi és
idegen illetőségű B) a'osztályu
nép'elkelők bemutatást szemléje-
nek megtartására 1915. évi ju-
nius hó 29., 30. és július hó
1. napjait tűz'e ki.

Ezen szemlén való megje'e-
nére a fentjelzett évfolyamokba
tartozó és Aradon az összeíráshoz
jelentkezett B) alosztályu népfel-
kelőknek „Idézés” című meghívá-
sok, melyeken a megjelenés napja
is megjelöltetik, lesznek kézbe-
sítve.

Azok, akik az „Idézés” című
meghívást az 1915. évi június hó
25-ig meg nem kapják volna, az-
nak átvétele végett az aradvárosi
katonügyi osztálynál tartoznak
jelentkezni.

A népfölkelési bemutató szemle
a városháza északkeleti oldalán
levő földszinti teremben fog meg-
tartatni és mindenkor 7 és 10
óráskor reggel veszi kezdetét.

Azon B) alosztályu népfelke-
lők, akik ezen szemlén meg nem
jelennek és elmaradásukat kel-
lően nem igazolhatják, elővezet-
tetni és az 1890. évi XXI. tc. 4.
§ értelmében 2 évig terjedhető bört-
önnel fognak büntettetni.

Arad, 1915. június hó 14-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

A gondos, jó munkájáról el-
ismert

harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Elíz-palotában)

ajánlja magát a helybeli, mint
vidéki b. közönség figyelmébe.